ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(10207) | 1963 оной июниин 23, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ОМОГОРХОЛ, БАЯ

Замбуулинай шэнэ

Валерий Быковский, Вале

алдарта ниислэл,

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай

НФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

оной июниин 21-дэ КПСС-эй Центральна Пленум дээрэ «Партиин соёл сурталай ин ээлжээтэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй ретарь нүхэр Л. Ф. Ильичевой элидхэлые сэлгэ үргэлжэлүүлэгдээ.

нэй заседани дээрэ нүхэд: П. А. САТЮКОВ газетын главна редактор), К. А. ФЕДИН уран зохёолшодой холбооной правлениин екретарь), В. В. ГРИШИН (ВЦСПС-эй тү- Н. К. ЧЕРКАСОВ (СССР-эй арадай ар- хэлээ.

-эй ЦК-гай Пленум дээрэ КПСС-эй кретарьнар нүхэд М. А. СУСЛОВ, Б. Н. РЕВ, Ю. В. АНДРОПОВ үгэ хэлээ. Эдэнэр аа Хитадай компартиин ЦК-гай, нүгөө оветскэ Союзай Коммунис партиин, бусад артинуудай хоорондо гараһан арсалдаа- а шанар тухай хэлэжэ үгөө. Байгша оной -дэ бэшэгээ толилжо, нээмэл арсалдаа бо- һэн хэлсээгээ КПК-гай хүтэлбэриин дүүр- эһээ КПСС-эй ЦК иимэ алхам хэхэ баа-

й гэшүүд, ЦК-гай гэшүүдтэ кандидадууд, а шалгалтын комиссиин гэшүүд, Пленумдэ ад бултадаа байгша оной июниин 14-дэ итадай компартиин ЦК-гай бэшэгтэй

идэ хабаадагшадта халуунаар угтагдан ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. ХРУЩЕВ дэлгэрэнгы тодо һонор үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй үдэшын заседани дээрэ «Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Л. Ф. Ильичевой элидхэлээр тогтоол нэгэн дуугаар баталан абтаба.

«КПСС-эй ЦК-гай түлөөлэгшэдэй КПК-гай ЦК-гай түлөөлэгшэдтэй уулзаха тухай» тогтоол Пленум дээрэ мүн лэ нэгэн дуугаар баталан абтаа.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй тогтоолнууд мүнөөдэр хэблэлдэ толилогдобо.

**

КПСС-эй ЦК-гай Пленум эмхидхэлэй асуудалнуудые хаража үзэбэ:

КПСС-эй ЦК-гай Пленум:

КПСС-эй ЦК-гай секретаряар нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЫЕ,

— КПСС-эй ЦК-гай секретаряар нүхэр Н. В. ПОДГОРНЫЕ һунгаба.

**

Казахстанай КП-гэй ЦК-гай дурадхалые хараадаа абажа, муу ябадалаараа нэрэ хүндэеэ бууруһан нүхэр С. Дауленовые Пленум КПСС-эй ЦК-гай гэшүүнһээ гаргаба.

Һэримжэгүй байһанай, муу ааша гаргаһанайнь түлөө Пленум нүхэр С. С. Варенцовые КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидадһаа гаргаба.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ПЛЕНУМ

нэй үдэр КПСС-эй хүдэлмэреэ дүүргэбэ. гай Нэгэдэхи секре- С. Хрущев Пленум тодо үгэ хэлээ. Нү- вой үгые Пленумдэ һонирхожо шагнаа, рьемэ альга ташалга

зетын главна редак- ковой үгэ хэлэлгээр ани эхилбэ. «Ажа- угамаар уласхоорон- гол нүлөө үзүүлнэ- ндэ бүхэдэлхэйн тэм- . Энэ зорилго шиид- , бидэнэр бүхы дэл- түгэсөөр илажа ша- имэһээ ажахын бай- далнууд манда онсо анартай гээшэ» гэжэ дяг һэн. Коммунизм и ехэ хүдэлмэри эм- й парти энэ зааба- лдэг байна.

та социальна элдэб гүрэнүүдэй эбэй он һууха ёһо гурим һон юм.

ьичэй захиһан за- ис байгуулалтын идхэхэ хэрэгтэ илан гэжэ нүхэр Сатюков

-

дтэй, таряашадтай, үдэр бүри хани ба- гэһэн Ленинэй гу- н XX съездһээ хой- одотоор бэелүүлэгдэ- иин Центральна Ко- дэхи секретариин, й Президиумэй гэ- тарьнуудай һүүлэй гүй нэгэшье союзна али томо экономиче- гүй. Саг соогоо үн- гэргэгдэдэг партиин съезднүүд, ЦК-гай пленумүүд, зүблөөнүүд дээрэ парти ба ороной гол шухала асуудалнууд зүбшэгдэжэ байдаг. Эгээл энэмнай Ленинэй ойлгодогой ёһоор хамтын хүтэлбэри мүн болоно, энэ хадаа асари ехэ дүнгүүдые асарна.

Коммунизм байгуулха хэрэгтэ парти ба арадтаа эдэбхитэйгээр туһалдаг совет хэблэлэй ажал ябуулга тухай саашань оратор тогтон хэлэбэ.

Советскэ Союзай бүхы арадуудай олон ондоо хэлэн дээрэ гарадаг 80 миллион хэһэг газетэнүүд гээшэмнай манай партиин 80 миллион хамтын эмхидхэлшэд, пропагандистнууд, агитаторнууд болоно ха юм.

Манай газетэнүүд хадаа арад зоной газетэнүүд болоно, арад зоной гараар бүтээгдэнэ. Хэдэн миллион ажалшад хэблэлэй хүдэлмэридэ хабаадана, дүй дүршэлөө андалдана, дутагдалнуудые шүүмжэлнэ. Хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй тоо олоншоржо байна. Эдэнэй тоо 5 миллионһоо үлүү болоо.

Партиин Центральна Комитет хэблэлэй ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэдэг гэжэ П. А. Сатюков үргэлжэлүүлбэ. Һүүлэй 10 жэлэй турша соо КПСС-эй ЦК-гай үүсхэлээр журналистнуудай союз байгуулагдаа, бүхэсоюзна съезд үнгэргэгдөө. Съездын делегадуудай хүндэлэлдэ болоһон уулзалга дээрэ нүхэр Хрущев совет журналистнуудые партиин түрүүшын туһалагшад гэжэ нэрлээ.

— Агуу ехэ Ленинэй туг, марксизм-ленинизмын туг дэлхэй дээрэ дэлбэлзэн байна,—гэжэ нүхэр Сатюков түгэсхэлдөө хэлэбэ. Агуу ехэ Ленинэй туг доро, партиин XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, энээн дээрэ абтаһан Программые бодотоор бэелүүлэн, нүхэр Хрущев түрүүтэй ленинскэ Центральна Комитедэй—манай дайшалхы штабай ударидалга доро коммунизмын илалтада ерэхэбди.

СССР-эй уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь, совет уран зохёолшодой ахамадай нэгэн **К. А. Фединэй** үгые Пленумдэ хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь һараһаа эхилээд, энэ хахад жэлэй турша соо литература, искусствын байдалда ехэ удха шанартай үйлэ хэрэгүүд болоо. Парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй уран һайханай интеллигенцитэй уулзаһан ушар хадаа энээнэй тон шухалань болоно. Нүхэр Н. С. Хрущев энэ уулзалгада эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа. Эдэ уулзалганууд тухай Советскэ Союз дотор, хилын саагуур шье ехэ суу тараа.

Искусствада социалис реализмые хүгжөөхэ, баруунай модернизмтэй тэмсэлэй асуудалда К. А. Федин гол анхаралаа хандуулба.

Совет искусство хадаа таһалга соо, ямар нэгэн ондоо газарта мүндэлэн гараһан бэшэ ха юм гэжэ К. А. Федин тэмдэглэбэ.

Ахамад зохёолшодой хуби заяанһаа совет зохёолшод жэшээ абажа ябаа. Эдэнэр арад зонтоёо хамта шэнэ дэлхэй байгуулалсаа, эдэнэр Октябриин Эхэ оронии хамгаалалсаа, эдэнэр арад зонтоёо хамта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай харгыгаар ябалсажа гараа. Манай литература 50 жэл шахуу саг соо Соведүүдэй түүхэдэ таһаршагүйгөөр оронхой гэжэ К. А. Федин хэлэбэ. Совет арадай хүсэл зоригоор Советскэ Союзай Коммунис парти түүхын алхам бүхэнии ударидажа ябана.

Социалис реализм улам батаар бэхижэнэ. Энээнии аршалан хамгаалхын түлөө тэмсэнэбди, энээнгүйгөөр ёһото зохёолшо байха аргагүй. Бидэнэр шэнэ дэлхэй байгуулнабди, дэлхэй дээрэхи шэнэ хүнии байгуулнабди, энэ алдарта ажалда хүдэлхэ гээшэ совет зохёолшын шухала һуури мүн болоно.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ **В. В. Гришиндэ** үгэ үгтэбэ. Коммунизмын үзэл сурталаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партиин ударидалга доро профсоюзууд ехэ хүдэлмэри ябуулна гэжэ оратор тэмдэглэбэ.

Эхэ оронойнгоо ёһото эзэн байхаар, шэнэ общество байгуулха хэрэгтэ харюусалга ехэтэй болгохоор, ажалша бэрхэ, сахил журам һайнтай, эмхидэлтэй, коллективизмын үзэлөөр нэбтэрһэн совет хуули ёһо наринаар сахихаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ профсоюзай ажал ябуулга сүм зорюулагданхай. Хүнүүдые ажал дээрэ хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала. Социалис экономикые улам хүгжөөхэ, нарижуулха, коммунис харилсаануудые байгуулха, шэнэ хүнии хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунис ажалай түлөө хүдэлөөнэй гол удха болонхой. Энээндэ 20 миллионһоо үлүү хүн хабаадана.

Коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн улам үргэдэжэ байна.

Энэ жэлэй октябрь һарада СССР-эй профсоюзуудай XIII съезд болохо гэжэ нүхэр Гришин мэдүүлбэ. Совет профсоюзууд урганхай, бэхижэнхэй, Коммунис партяа тойроод нягтаар жагсанхай съездээ угтахаяа байна.

Совет театрай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хэрэгтэ дуратай, гүнзэгыгөөр найдадаг гэжэ СССР-эй Арадай артист **Н. Н. Черкасов** мэдүүлбэ. Театрай ниитын удха шанар ехээр урганхай. Энэньшье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, коммунизм байгуулгын үедэ шэнэ хүнии хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ искусствын үүргэ урганa.

Совет театрай хүдэлмэрилэгшэд, бидэнэр, парти ба арадтаяа хамта ажалланабди, мүнөө үе сагай хүнүүдэй оюун бодолой эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангахын түлөө оролдонобди гэжэ энэ ендэр дээрэһээ хэлэхэеэ һананаб.

Манай орон дотор шэнэ тухэл маягай актер, актер-үгэ хэлэгшэ, гражданин урган гараа гэжэ оратор үгынгөө эсэстэ хэлэбэ. Эгээл иимэ актер коммунизм байгуулагшын түрүү үзэлтэй, шанжа шанарые гаргажа шадаха гэжэ Н. К. Черкасов мэдүүлбэ. Манай арад зон дундаһаа баатарнуудые гаргана. Хэдэн мянган иимэ хүнүүд манай дунда ябанаб. Партимнай бидэндэ зохёохы зам заажа үгэнэ. Эгээл иимэһээ партиин коммунизм тээшэ зааһан агуу ехэ зорилгые бэелүүлхын тулада гар гарһаа барисалдан дабшаял.

Үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэлгые болюулха шиидхэбэри баталан абтаба. «Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд» тухай КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Л. Ф. Ильичевой элидхэлээр тогтоол Пленум нэгэн дуугаар баталан абаба.

«КПСС-эй ЦК-гай түлөөлэгшэдэй КПК-гай ЦК-гай түлөөлэгшэдтэй уулзахаяа байһан тухай» тогтоол мүн лэ нэгэн дуугаар баталан абтаба.

(ТАСС)

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Леонид Ильич БРЕЖНЕВ.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Николай Викторович ПОДГОРНЫЙ.

ТАСС-эй фотохроника

ЗАМБУУЛИНАЙ БААТАРНУУДЫЕ

МОСКВА, июниин 22. (ТАСС). Баяр баясхалангаар билтаржа байһан ниислэл хотомнай мүнөөдэр замбуулинай баатарнууд—коммунистнууд Валерий Федорович Быковскиие, Валентина Владимировна Терешковае угтаба.

Үдэрэй 3 час багта Москва шадар истребительнүүдээр үдэшэгдэн «ИЛ-18» самолёт үзэгдэбэ. КП ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, СС Министрнүүдэй Соведэй Түрү Н. С. Хрущев, Коммунис п ба Совет гүрэнэй бусад хүтэлб шэд, космонавтнуудай т КПСС-эй ЦК-гай Пленумдэ шад, москвагайхид Внуко ром дээрэ Валерий Бык

★ ★ ★

1963 оной июниин 22-то Внук космонавтнуудай нүхэр Н. С.

Валерий БЫКОВ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ!

Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын даалгабари дүүргэгдэ элидхэхэ золтой байна

Замбуулин руу 5 сү гэлжэлһэн ниидэлгэ амжа дүүрээ.

Валентина ТЕРЕШКО

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи Секретарь, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ!

Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын хүндэтэ даалгабари дүүргэгдээ Танда баяртайгаар элидхэхэ ба

Замбуулинай «Восток-6» он ниидэлгэ амжалтатайгаар дүүрэ

Онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүд наар хүдэлөө.

Улаан талмай дээрэ м

МОСКВА, июниин 22. (ТАСС). Үбгэн буурал аад, хододоо эдир залуу гэжэ тоологдодог Кремлиин хананууд тээшэ Внуковска аэродром дээрэһээ замбуулинай баатарнууд Валерий Быковский, Валентина Терешкова шэглэбэ. Замбуулин түбиие эзэмдээд бусахадаа, космонавт ханинарайнь ниислэл хотынгоо ажалшадта угтуулдаг заншалта уужам зам болоһон Ленинэй проспектээр мүн лэ эдэнэр дабшаба. Элдэб үнгын сэсэгүүдээр шэмэглэгдэлэн нээмэл автомашина соо Валерий Быковский болон Валентина Терешковатай Никита Сергеевич Хрущев хамта ябалсаа.

Үйлсөөр эбхэрэн байгаа зоной долгиие харахадаа, хы Москва хотомнай замбуулинай баатарнуудые угтахаяа гараа гэжэ һанамаар байба. Улаан талмай дээрэшье суглараһан олон мянган москвагаархид тэдэниие халуунаар амаршалан угтаа. Москвагайхидтай хамта манай ороной бүхы республиканууд һаа КПСС-эй ЦК-гай Пленумдэ хабаадахаяа ерэгшэд, мүн зуу гаран оронии түлөөлэн һаяар нээгдэхэеэ байгаа Эхэнэрнүүдэй бүхэдэлхэйн конгрессте суглараһан делегадууд замбуулинай баатарнуудые халуун зүрхэнһөө амаршалан угтабад.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИ

Нүхэр В. Ф. Быковскидо „СССР-эй лётчик-космонавт" гэһ

«Восток-5» онгосо-одоор удаан саг соо замбуулин руу ниидэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай эрхэтэн нүхэр Валерий Федорович **Быков-скидо «СССР-**

зэргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президи
СССР-эй Верховно Соведэй Презид

Москва, Кремль.
1963 оной июниин 22.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ П

Нүхэр В. В. Терешковада „СССР-эй лётчик-космон

«Восток-6» онгосо-одоор удаан саг соо замбуулин руу ниидэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай эрхэтэн нүхэр Валентина Владимировна Терешк

гэһэн

СССР-эй Верховно Соведэй П
СССР-эй Верховно Соведэ

Москва, Кремль.
1963 оной июниин 22.

СССР-эй ВЕРХОВНО СО

Лётчик-космонавт нүхэр В
Геройн нэр

«Восток-5» онгосо-одоор замбуулин удаан саг соо ниидэһэнэйнь түлөө летчик-космонавт нүхэр Валерий Федорович Бык

СССР-эй Верховн
СССР-эй Верховн

Москва, Кремль.
1963 оной июниин 22.

СССР-эй ВЕРХОВНО

Лётчик-космонавт нүх
Геройн

«Восток-6» онгосо-одоор замбу удаан саг соо ниидэһэнэйнь түлөө д рэхи түрүүшын эхэнэр летчик-косм хэр Валентина Владимировна Тер

СССР-эй Верх
СССР-эй Верх

Москва, Кремль.
1963 оной июниин 22.

СССР-эй Обо
П Р

1963 оной июниин 21

Совет арадай һүр жабхаланта полковник В. Ф. Быковскиин, д түрүүшын эхэнэр-космонавт н решковагай жолоодоһон «Восток-6» онгосо-одонуудай зам соогуур удаан саг соо хам гаһан эрдэмтэд, инженер

СССР-эй Обор

ФУТБОЛ

Уулзал

Россин Федерациин табадахи зонын футболистнууд ээлжээтэ — юhэдэхи уулзалгаая уржадэр үнгэргөө. Манай Улаан-Үдын «Байкал» командада Красноярск городой «Локомотив» бүлгэмэйхид айлшалба. Эдэнэртэй уулзажа, ээлжээтэ наадаяа үнгэргэхэдөө манай футболистнууд хэдэн жэлдэ урагшагүйдэдэг байhан. Нёдондоной уулзалга 0:0 тоотойгоор дүүрээ бэлэй. Мүнөө дээрээ айлшадмай долоон уулзалга хэжэ долоон очко-

той бол… дунда н… на. Эдэ… восток… нуудые … «Аванга… командану… на. Тиихэ… калец» ко… дэhэн байх… стадион дээр… ямараар … жа үзэе… Үдэ… майн тэг… эхилhэн эд…

«Восток-5» онгосо-одоноор замбуулинай дайда соогуур Быковскитой хөөрэлдэжэ байна. Н. С. Хрущевтой хамта

ТАСС-ай фотохронико.

…й амаршалганууд

харуулна гэжэ те… …нууд соо хэлэгдэнэ. …и коммунис пар… үнгэальна комитедhээ, Үдэ…компартиин гене… …кретарь Пальмиро …наа, Финляндиин …иин ЦК-hаа, Кана… …омпартиин националь… …үйсэдхэхэ комитедhээ, …иныи компартиин ЦК… хоёрдох… Чилиин компартиин ге… гэдэ хүьна секретарь Луис Кор… Облеhаа, Мароккын компар… …ЦК-гай нэгэдэхи секре… …лэй Али Ятаhаа, Израилиин …лей партиин ЦК-hаа, Кипрэй

ажалша арадай прогрессивнэ партиин генеральна секретарь Эдекиас Папапоаниhаа амаршалгын телеграммануд абтаа.

Нүхэд Ю. Цеденбал, Ж. Самбу нүхэд Н. С. Хрущев, Л. И. Брежневтэ амаршалгын телеграмма эльгээгээ. Тэдэнэр Валерий Быковский, Валентина Терешковагай ниидэлгэтэй дашарамдуулан, монгол арадай үмэнэhөө совет арадта эгээл халуун амаршалга эльгээхэ зуураа, эгээл ехэ hайн hайханиие хүсэнэ.

(ТАСС).

Зуу гаран хүн ха…

Кабанск тосхоной стадион дээрэ эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй хоорондо волейболоор, баскетболоор үнгэргэгдэhэн түгэс…

…госонуудhаа түрүүшын мэдээсэлнүүдые операторнууд бэшэбэ, кислород, уhан, эдеэ хоол үшөө хэды хоногой ниидэлгэдэ хүрэхөөр бии. Онгосонуудай бүхы түхеэрэлгэнүүдынь hайнаар хүдэлнэ.

Гэбэшье ниидэлгые ударидаг пунктын шэнэ үдэр юрэ бусаар лэ эхилбэ ха. Ниидэлгэ ударидагшад картанууд болон схемэнүүд дээрэ толгойгоо тонгойлгоод байна. Космонавтикын главна теоретик, инженернүүд, радио холбооной мэргэжэлтэ эндэ байлсана. Хамтын ниидэлгы программа сүм дүүргэгдээ, онг…нуудай бусажа ерэхэдэнь байгэ… эрхэ байдал зохисотой байна… шиидхэбэри нэгэн дуугаар Бууха тээшээ бэлэн байгты захиралта космонавтнуудта жуулхада болоно.

Газар дээрэхи бүхы түхеэрэл…нууд онгосонуудые угтан аба…го… …үгэс бэлэн болоhон тухайдаа м… …эсэбэ… «Восток-6» онгосодо захи… …угтэнхэн. «Бууха заабарии… …оор хүдэлхөөр бэлэмби» гэ… «Чайка» харюусаба.

Валентинын hудалай сохисын түэ… …гадэhые приборнууд харуулжа бэ… …на. Тэрэншье гайхалтай бэшэ. …газар тээшэ хэhэн hүүлшын алхам… …бууха гэшэмнай ниидэлгын нэг… …гээл харюусалгатай шатань мүн бо… …тоно гэжэ врачнууд тайлбарилдаг юм.

Энээнhээ хойшо хэды секундын үнгэрhэн хойно «Чайкын» түбиие …8-дахяа тойрожо ябаха үедэнь тор… …мозой түхеэрэлгэ табигдаба гэhэн мэдээсэл онгосоhоо пунктдамнай ерэбэ. Үшөө хэдэхэн минутын үнгэ… …рөөд байхада, онгосын бууха районо карта дэлгээhэн ута гэгшын стол… дүтэлхын аргагүй... Бууха газарын …эли болонхой! Валентина Терешк… түрэл дайдадаа буутаал!

Дэлхэй дээрэхи түрүүшын эх космонавтын бууhан газарта—

…ралаа …эдхэхэ …лго!» …циин …т-

Hooho хайшалгаяа түргэдхэе!

Хү…

Мухар-Шэбэрэй үйлэдб…риин управлениин Калининай нэрэмжэтэ колхоз 5620 толгой эхэ, түлгэ хонитой. Тэрэ тоод… нэгэдэхи классай 1153, хоёрдо… …хиин — 370, гурбадахиин — 1300, дүрбэдэхиин — 470, табадахи классай 720, эрээ марян зүhэтэй 1627 хонидтой. Отарануудынь наhаараа, үнгэ зүhөө…рөө илгагдангүй, нэгэ газарта …олисолдуулагдан байлга…

Имээр харууhалагдажа…айhан хонидой ноohон шанар…утайла тоологдон фабрика… …тушаагдан абтана. Нарин …hонинь нарибтар ба бү… …ноohонтой холисолдоно… …ноohо илгагшаад тэрэниие …ассаарнь хубааруулана… …игэжэ нарин ноohоной үнэ …энгэй 15 процентые хосороо… …о. Хэрбээ 1-хи классай, мүн …эрээндэ дүтэрхы шанартай …ноohоной килограммын сэбэ… …рээ 100 процент байгаа hаа, …жахыдаа 13 түхэригэй олзо… …уулха байгаа. Холимог ноо… …тушаахадаа нарин ноohо… …игоо килограмм бүриhөө …ахэриг 95 мүнгэ хорооно. …дыхи классай 1133 толгой н…дан байhан энэ колхоз тэ… …ноёголгой бүриhөө 3,5 кило… …хайшалаад бай… …дээрээ 3000 ту…

Бряад… Үнэн

2-дохи … 1963 оной …

1 …ур. …иин 22.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

…н баясая, нүхэдүүдни!

Угтан ерэжэ, тэдэнэртэ
Хэтэдээ дулаахан үгэнүүдээ
Хэлэхэгүйнь гомдолтой!
Баруун гараараа гарнуудынь
Барихагүйнь арайл шаналнаб!
Багша Ленинтэй өөртэйнь
Баруун гараа барилсаhан,
Хамта Ленинтэй тэмсэhэн,
Халуун шуhата комунистнар,
Булта зондоо хүндэтэй
Буурал толгойто коммунистнар
Табан манай космонавтнарые
Таалан тэбэрин байна ха юм.
Багша Ленинэй хүсэлые
Барин дэлгээн ябана ха юм.
Зон арадтаа хүндэтэй
Золтой баатар хүбүүдтээ
Хэды олон поэдүүд
Шүлэгүүдээ зорюулагша aab?
Хэды олон хүүгэдүүд,
Зүүдэн соогоо ерүүлэгшэ aab?
Хэды олон басагадууд
Дуунай шэмэг болгогшо aab?
Хэды олон хүбүүдүүд
Замай одондо hурагша aab?
Табан манай космонавтнар
Танда дүтэхэн, хажуудатнай,
Танай зэргэдэ жагсалсаха,
Танай солые арбидхаха
Эхилhэн энээхэн магтаалаа
Эсэстэнь хүргөө үдыдэм,
Зургаадахи манай космонавтын
Зура сохин дүүлиhэн
Түүхэтэ баярай мэдээсэл
…урэл Москваhаа зэдэлбэл!
…Валентина Тандаа, Чимит поэт
…шүлэгөөр хүргэбэл.
…ина танай хойноhоо
нэгэн ниидэхэл!
…сэлмэг огторгойнгоо
өөдэ шуумайхал!

«Түрөө гараагүй хүбүүндэ
Гүмэр үлгы бэлдэхэгүй» — гээд,
Хамагай хэлсэдэг тэрэ үгэ
Хаалта богоhо бү болог!
Зургаан баатар космонавтнарай
Зулгы жаргал, солые
Мүшэтэ замаар мүнхэлжэ,
Одото замаар баталжа,
Орон дайдадаа бусаха
Долоодохи залуухан
космонавтын
Дохилзон энеэбхилэн байхыень
Золто зүрхөөрөө мэдэрнэб!
Онсолжо нэрыень хэлээшьегүй
hаа—
Омог сэдьхэлээрээ гэршэлнэб!
Ямбатай солотой долоодохимнай
Ямаршье нэрэтэй ябуужал,
Совет лэ манай арадуудай
Солотой хүбүүниинь ха юм даа!
Иванов гээдшье нэрэлүүжэбди!
Ирашвили, Довженко, Акопян,
Доржиев гээдшье газар дэлхэй
Долоодохи геройемнай
нэрлүүжэл!
Мүшэтэ замдань амжалта
Мүнөөнhөө, эртэнhээ хүсэебди!
Нангин солыень уридлан
Нарата үглөөгүүр дуудаебди!
«Түрео гараагүй хүбүүндэ
Түмэр үлгы бэлдэхэгүй», — гээд,
Хамагай хэлсэдэг тэрэ үгэ
Хаалта богоhо бү болог!
Алдарта хүбүүдээр түмэнши,
Агуу манай комсомол!
Солото геройгоор дүүрэнши,
Совет манай арад зон!
Космосой баатарнуудаар
омогши,
Коммунис манай
Түрэл Парти!

С. АНГАБАЕВ

Магтаалай дуун

…эжэгүй тэрээхэн замби соогуур
…эгэнэйнгээ дуунуудые дундаа дуулалсан:
…баяраа Эхэ орондоо
…л ябахаhаан үнэтэй юун бииб?
…бза замбиин саад соогуур
…эдөө манажа ябахада,
…сэдьхэлэй дуунаар
…ие зэдэлүүлжэ ябахада,
…араа барилсан,
…гэнэн тэрэ тэнгэрээр,
…түмэн тэдэ мүшэдөөр,
…зугаалжа ябахада
…рагуу hайхан дуунаараа
…дүүлиhэн далай сэдьхэлээ,
…соло алдараа дуулажа,
…сэрэг мүшэдые дабахада
…Архидни энэ дэлхэйн
…ьгэ зүрхэнэйн,
…аань болохо,
…ь ханинар гүүлээлтэ

шахтын … хоног соо … мянган тон… шулуу нүүр…

Валя Кэлугэряс…тахи химическэ үтэ… гадаг заводой хүтэ… жэлэй эхинhээ хойшо… гадуур 3 мянган тонно… гэ үгөө. Өөрын үнэ хям…наи ашаар байгша оной… соо 800 мянган лей арь…

ХИТАДАЙ hОНИНУУ…

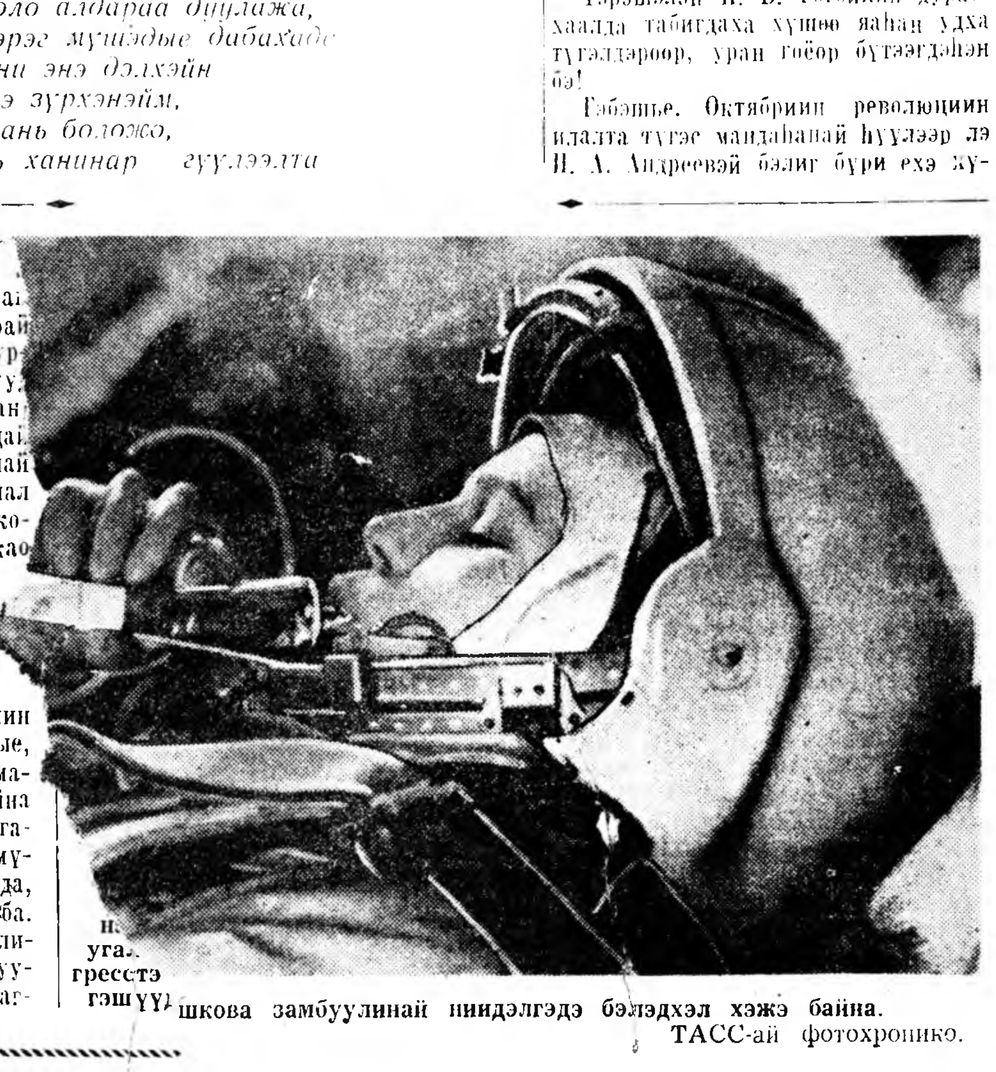
Пекинэй барилгашад Х… ниислэл хотын hурагшадта… бэлэг барихаар бэлдэжэ… hургуулиин 25 шэнэ байшан… дые дүүргүүтэй байна. Тэд… гурбыень комисси абаа. Архи… торнууд hургуулиин үхиб… тон таарамжатай, hуралсах… зохисотой байхаар эдэ байшан… дые барюулhан байна. Шэнэ h… гуулинууд соо Пекинэй хэ… мянган үхибүүд партада hууха… байна.

Фуцзянь провинциин 30 гаран… уезд болон городууд шадарай… районуудта дулаанай ороной ур… амалнуудые туршаха станцинуу… …лон пунктнууд байгуулагдан… …й. Эрдэмтэдэй, таряашадай… …олдосотойгоор ажаллаhанай… …hонгаар 80 гаран шэнэ ургамал… рад…тагжаба. Кофейнэ модон, коко… Хэо пальма, ананасууд, какао… …нэй дунда бии.

ПАРТИЙНА ДОКУМЕНТНҮҮДЫЕ АЖАЛШАД ШУДАЛНА

Болгариин коммунис партиин … съездын шиидхэбэринүүдые, …1-гэй ЦК-гай пленумуудэй ма…талнууд болон бусад партийна …ала документнүүдые Болга…н 3 миллионhоо үлүү зон мү…жэлдэ партийна hуралсалда, …одэ hургуулинуудта шудалба.

Энэ жэлэй хугасаа соо политическэ hуралсалда элдэб асуудалаар 250 мянган лекци уншагдаа.

…у… гра… грессто… гэшэ… …шкова замбуулинай ниидэлгэдэ бэлэдхэл хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Эдэ үдэрнүүдтэ боложо үнгэрлэн партиин ЦК-гай ээлжээтэ Пленум совет залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ асуудалда тон ехэ анхарал хандуулhан байна. Дээдэ, дунда hургуулинуудай урда табигдаhан хойшолуулашагүй зорилгонуудые бодотоор бэелүүлхын тула хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин зарим тэды дүй дүршэл согсолжо, тобшолол хэхэ шухала.

Оюутан залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ парти… организациин нүлөө улам дээшэлүүлхэ

Технологическа институт республикымнай дээдын эрдэмэй залуу эмхи зургаануудай нэгэниинь болоно. Тус институт тухай гансал республикадамнай бэшэ, харин Сибириин болон Алас Дурна зүгэй ниислэл хотонууд, хүдөө нютагуудаар мэдээжэ. Энэ дээдэ hургуулиин дүрбэн факультедтэ 600-гаад студентнэр hуралсана. Тэдэнэй дунда ажабайдалай баян дүй дүршэлтэй, нийтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг нилээд олон залуушуул бии. Теэд институдай студентнэрэй дунда политическэ, ойлгуулямжын болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие түсэбэй ёhoop, үсэд нэтэрүүгээр ябуулхын шухала байhаниие харааадаа абажа, институдай партийна эхин организаци өөрынгөө ажал хүдэлмэриие эмхидхэнэ. Энэнь зүйтэй. Юуб гэхэдэ, дээдэ hургуули дүүргэхэдээ хүн гансал теоретическэ hайн бэлэдхэлтэй байха бэшэ, мүн ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадаха түрүүшын дадалтай, парти, правительствын сэсэн мэргэн политикые арад олон нийтэдэ тодорхойгоор хэлэжэ ойлгуулха талаар агитаторнууд, пропагандистнууд байха ёhотой бшуу.

1962-63 онуудай hуралсалай жэл тобшолон харахада, институдай партийна эхин организаци студентнүүдэй дунда нилээд эмхидхэлэй болон ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулаа. hуралсалай жэлэй эхилхэдэ зарим нэгэн студентнэр архи ууха, элдэб аяг ааша, эндүү ябадал гаргахаа hэдэдэг байгаа. hуралсалай жэлэй түрүүшын хахадай туршада элдэб шалтагаанаар хэдэн студентнүүд институдhаа гаргуулагдаа hэн.

Имэ ушарые огтолон усадхахын тула институдай партийна эхин организаци тусгаар хэмжээ ябуулга зохёогоо.

Студентнүүдые нийтын хүдэлмэридэ, научна шэнжэлэлгэндэ, спортивна хэмжээ ябуулгануудта эдэбхитэйгээр хабаадуулха хэмжээ ябуулгые бэелүүлхэ тушаа нилээд юумэн хэгдээ.

Уран hайханай бүлгэм муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Хүгжэмэй, хатарай, дуунай кружогуудта 300-гаад студентнэр хабаадана. Байгша оной май hарада үнгэргэгдэhэн Советскэ районой уран hайханай бүлгэмэй харалганда институдай 200 гаран хүбүүд, басагад хабаадажа, комиссиин «hайн» гэhэн сэгнэлтэдэ хүртэнхэй. Тиихэдэ институдай комсомолой эхин организаци (секретаринь Сергей Иванов) студентнэрэй дунда нийтэ хүдэлмэри урданайхиhаа нилээд далайсатайгаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, байгша оной март, апрель, май hарануудай туршада шатараар, столой теннисээр, хүнгэн атлетикээр болон бусад спортивна наадануудаар мүрысөөнүүд эмхидхэгдэhэн байха юм. Эдэ бүхы мүрысөөнүүдтэ институдай 400 гаран студентнэр хабаадалсаа. Гадна студентнэр городой үйлсэдэ нийтэ гурим сахиха арадай дружинын харуулда тусгаар графигай ёhoop дежурлэнэд.

Институдай аудиторинуудта hуралсалай программаар уншагдадаг лекцинүүдhээ гадуур нийтэ-политическэ болон бусад hонирхолтой темэнүүдээр лекцинүүд хэгдэдэг болоо. hүүлэй үедэ эндэ уншагдаhан лекцинүүдые тоолохо болоо hаа, нилээд олон, hонирхомоор юм. Жэшээлхэдэ, «Агуухэ хүсэтэ табан композиторнууд» гэжэ лекци оперо болон балетэй театрай главна дирижер нүхэр Маймескул, «Уранhайханай литература В. И. Ленинэ зураглан харуулга» — Горькиин нэрэмжэтэ республикын библиотекын директор нүхэр Лоханина, «Хүгжэмые хайшан гэжэ шагнажа ойлгохэб» — артист нүхэр Маторин, «Мүнөөнэй уласхоорондын ажабайдал» — КПСС-эй обкомой лектор нүхэр Полоных болон бусад студентнүүдтэ уншаhан байна.

Парти, правительствын түүхэтэ документнүүдые, дотоодын болон гадаадын политикые студентнүүдтэ саг болзортонь ойлгуулха тушаа тусгаар хүдэлмэри ябуулагдана. Байгша оной март hарада түрэл оронойимнай ниислэл Москва хотодо искусствын болон литературын ажал ябуулагшадтай парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй уулзаhан тухай hонирхолтой элидхэл студентнүүдтэ республикын советско-партийна hургуулиин багша А. З. Янгутова хэбэ. Мүн «Революционно hэримжые дээшэлүүлхэ тухай», «Ажабайдал — ганса нэгэнэй хэрэг бэшэ», —

гэхэ мэтын hонирх… цинүүд уншагданх…

Институдай нэ… на суглаанай ш… ёhoop студентнүү… тидэ үдэр бүхэнд… ээлжэлээд дежур… шуулай hонирхо… нуудта харюу … «асуудал, харю… нүүдые үнгэргэл… hараhаа эхилээд, «hонирхолтой уул… клуб» хүдэлмэрил… соо институдай ба… дентнэр СССР-эй … тист Лхасаран Л… республикын залу… хёолшодтой уулза… хөөрөөе ехээр hон… наhан байна.

Республикын ду… ойдо институдай … студентнэр эдэбх… баадана. Тусгаар … хэмжээ-ябуулгану… байгша оной июли… дентнүүдэй научна … гэhэн тусгаар вы… дэхээр бэлэдхэгдэ… тавкын бэлэдхэлдэ… багшанар С. В. А… Филиппов, В. П. П… Олзоева гэгшэд э… мүнөө хабаадана.

Институдай пар… сомолой эхин орг… дай ябуулжа бай… лэй болон полити… мэри бодото үрэ д… hуралсалай жэлэ… хахадта hуралсал… тын журам хазага… дал үгы болонхой, салиые hайжараа…

Д. …

КПСС-эй У… горкомой …

ОЙН БАЯРАЙ УРДА ТЭЭ — ОРОД… КУЛЬТУРЫН hАЙНДЭР

Ородой уран зурагай нүлөөн ехэ

Би өөрөө Эрхүүгэй училищи дүүргэжэ, уран зураашын мэргэжэл олоhон хүнби. Тиихэдээ ородой агуухэ уран зураашад Репин, Брюллов, Левитан болон бусадай зурагуудhаа үльгэр жэшээ абажа, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлhэн, ород багшанарта заалгаhан байнаб. Тэрэшэлэн уран барималай — скульптурын зохёолнууд намайе ехээр hонирхуулдаг юм. Эндэ суута совет скульптор Н. А. Андреевэй бүтээлнүүдтэй танилсаhан тухайдаа хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Тус скульптор хадаа Владимир Ильич Ленинэй баримал дүрсэнүүдые бэлиг ехэтэйгээр бүтээжэ, анха түрүүн алдаршаhан юм. Энээниень Гүрэнэй Третьяковско галлерейдэ ороhон хүн бүхэн hанана ёhотой... В. И. Ленинэй ажаллажа hууhаарнь бүтээhэн олон янзын дүрсэнүүд бии юм. Энэнь бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болонхой. Наада захынь артистнуудшье В. И. Ленинэй роль наадахынгаа урда тээ Н. А. Андреевэй зохёолнуудай буулгабаринуудтай заагүй танилсадаг.

Эгээл анха түрүүшээр бүтээhэн зохёолнуудынь суута передвижникүүдэй зурагуудые, тэрэ үе сагай демократическа ёho заншалые дууряаhан. Мүн тоhон шэрээр зураhан хэдэн портредүүдынь айхабтар гүнзэгы удхатай. Ходо баяртай Н. Баженов, мэдэрэлэй үбшэндэ дайрагдаhан Леонид Андреев, зориг бэлиг түгэлдэр Федор Шаляпин болон бусадай зураг — портредүүдые сэдьхэлээ хүдэлгэнгүй хаража болохогүй. Үгышье hаа, Л. Н. Толстойн портрет ямар бэрхээр зурагдаhан бэ!

Тэрэшэлэн Н. В. Гоголиин дурасхаалда табигдаха хүшөө яаhан удха түгэлдэрөөр, уран гоёор бүтээгдэhэн бэ!

Гэбэшье. Октябриин революциин илалта түгэс мандаhанай hүүлээр лэ Н. А. Андреевэй бэлиг бүри ехэ хүсэтэйгөөр hалбараа hэн. Москвада табигдаха К. Марксын, Дантоной хүшөөнүүдые бүтээhыень хаража баясаа hэм. Мүн Герценэй болон Огаревой хүшөөнүүдые Москвагай университедэй хуушан гэрэй хажууда табюулhыень, тэрэшэлэн Бага театрай дэргэдэ агуухэ драматург А. Н. Островскидо зорюулжа 1929 ондо бодхоогдоhон памятнигые хэн мэдэхэгүйб. Уран зохёолшо — гуманист Чеховэй, хубисхалша Желябовай, эрэлхэг баатар Чапаевай дүрсэнүүдые бүтээhэниинь мүн лэ гайхамшагтай.

hүүлэй hүүлдэ совет гүрэнэй элитэ ажал ябуулагшадай, революционернүүдэй, уран зохёолшодой, эрдэмтэдэй, зүжэгшэд болон бусадай портрет зураhаниинь угаа hайшаалтай.

Мүн хубисхалшадай баримал дүрсэ бүтээлгэдэ Н. А. Андреев бүхы бэлиг шадабарияа хандуулhан юм.

Юрэдөө хэhэн, бүтээhэн юумынь тоолохо болоо hаа, айхабтар олон.

Н. А. Андреевэй ехэ хубисхалша, ажалша байhаниинь миниин хүдэлмэридэ бодото үльгэр жэшээ, hургаал боложо үгэнэ.

Ородой уран зурагай, гайхамшагта ажал ябуулагшадай нүлөөн гээшэ иимэл юмэл даа.

Гэхэтэй хамта манай эндэ ородой культурын hайндэрэй болохоёо байhаниинь тоншье hайшаамаар. Совет элитэ уран зураашад Серов, Кербель, Цибальников болон бусад ниитэмнай айшалан ерэхэдээ манай уран зурагай лабораторитой танилсаха, нүхэрэй ёhоной ехэ туhаламжашье үзүүлхэ байна.

Айлшадаа — багшанараа ехэл хүлеэжэ яданхайбди. Зүгөөр.... зүгөөр хэhэн бүтээhэн юумэмнай ушөөл үсөөн, уран hайханайнгаа талаар балай гайхалтай эрхим hайн бэшэ. Тиибэ яабашье багшанарнай урдин мэтэ угаа шударгыгаар, талархал ехэтэйгээр туhалха байhаниинь хэлсээнгүй.

И. Алтаев,
уран зураашa.

ПОЭТ ДАМБА ЖАЛСАРАЕВАЙ ШҮЛЭГҮҮДЭЙ СУГЛУУЛЬБАРИ

Буряадай поэт Дамба Жалсараевай «Түрэл тала нютагни» гэhэн шүлэгүүдэйнь суглуулбари ород хэлэн дээрэ олон хэhэгээр гарагдаа. «Огонек» журналай олон нийтын хэрэглэхэ библиотекэ гэhэн бүлэгөөр Москвагай «Правда» хэблэл энээниень гаргаhан байна.

Ленин тухай, Коммунис парти, арадуудай бата бэхи хани барисаан, Буряад орондо гэрэлтэ hайхан шэнэ байдалай бии болоhон тухай шүлэгүүд энэ суглуулбари соонь оруулагданхай. Мүн хэды шүлэгүүдынь Буряадай үзэсхэлэнтэ байгаалида зорюулагдана.

Москвагай поэдүүд Дмитрий Смирнов, Маргарита Светлова, Владимир Мартынов болон бусад Дамба Жалсараевай шүлэгүүдые ород хэлэн дээрэ оршуулба.

Б. Оленин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уран зохёолшо Л. Соболев мана… Н. Балдано болон литературовед В. Мазаевтай хөөр…

А. КУРТИ…

ЕХЭЛ ХҮЛЕЭНЭБДИ

Росси агуухэ Октябриин Социалис революциин мандаhан орон. Росси — агуухэ Ленинэй түрэhэн нютаг. Тэрэ зэргээр лэ мүнөө бүхы дэлхэй дээрэ ородой соёл культура алдаршан дэлгэржэ, айхабтар ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Манай Буряад оронойшье соёл культурын асари хурдан хүгжэлтые ород культураhаа яашье hалгаан хаража болохогүй... Теэд hанаад үзэел даа. Революциин урда тээ маннад юутэй байhанаа мүнөө ямар болоод байнабибди.

Өөрын индустри, хүсэн түгэлдэр экономико гэжэ эндэмнай огто байгаагүй hэмнай. Мүнөө булта бии болоо ха юм.

Үзэг бэшэгшье нэлэнхы дээрээ мэдэхэгүй балай харанхы байhанаа эндэмнай хэдэн зуугаад hургуули, институдууд тогтожо, мүнөө булта шахуу эрдэмтэй, бэшэгтэй болообди. Тиигэжэ ажахыгаа хурдан түргэн хүгжэлтэ нүлөөлөөбди. Мүн ажахымнай ургалта маанадые саашадаашье эрдэм техникэ шудалхые, соёл болбосоролоо дээшэлүүлхые баадхана. Эдэ бүгэдэ хаанаhаа нэбтэрэн ороо гээшэб? Ородой экономико, культураhаал ха

юм даа. Ушар т… дой культурын у… уялгатай байнабд…

Манай республ… hoop 40 жэлэй … тэй дашарамду… культурын элитэ…

Уран зохёолшод… шэдэй, уран зура… шадай ерэхэ бол… баяртайбди, ома… бди. Тэдэнэр ма… юумэ ойлгуулжа… культураяа улам… хэрэгтэмнай бодо… лөө үзүүлхэ бай… хэмжээ ябуулга ха… лон буряад арад… хи хани нүхэсэлы… бэхижүүлхэ.

Энэ hайндэрэй … али бүхы талаа… ехэ байхал даа.

Манай буряад … лэлэй предприят… лон хүдөө тосхо… шалыт, айлшалы… тэ нүхэдөө урих… Тэдэнэдэ хаа хаа… угталга үзүүлэгд…

Социалис А…

Улаан-Үды…
ху…

Ород дуунуудта дураш…

Би бага наhанhаа түрэл буряад дуунуудhаан дутуугүйгөөр ород дуунуудта дурлаhан гээшэб. Тиигээд тэдэниие гансал hонирхон шагнаад ябаха бэшэ, харин шадабаритай бэрхээр гүйсэдхэжэ hурахын хойноhоо ородлоhонби.

1951 ондо, Хяагтын соёл гэгээрэлэй училищида hуралсажа байха үедөө Москвада болоhон уран hайханай харалгада хабаадалсахадаа, ород дуунуудые дуулаа hэмби. Мүнөөшье артист болоод ябахадаа ород дуунуудые ехэ дуратайгаар гүйсэдхэдэгби. Тэдэнэй аялга айхабтар олон янзын, уран гоё нугалбаритай, гүн гүнзэгы удхатай байдаг тула ямаршье зоной сэдьхэл зүрхэ татан hонирхуулдаг.

Манай ниислэл хотодо ородой культурын hайндэрые үнгэргэхэ болоhон тухай мэдээсэл намайе илангаяа баясуулба. Юундэб гэхэдэ,

Москвагай… галдайн… най энд… мэй эрх… бэетээр… үгэхэ, … жамэй… өөhэдөө… саха ба…

Игэж… айлшал… харагые… hөө ама…

БурАС…

НООҺО ХАЙШАЛХА, УРГАСА ХАРУУҺАЛХА, ШЭНЭ ГАЗАР ХАХ
ИИМЭ ГУРБАН ШУХАЛА ЗОРИЛГО МҮНӨӨ ТАБИГ

★★ ★★

Шэнэ онол арга шудална

Хайшалалгын талмай дээрэһээ

...раһан үдэр, һара, жэл ...ажабайдалда ямар нэгэн ...шэнэ, түрүү юумэ асар... ...нэй оюун бодол, эдэбхи ...эл заатагүй шэнэ шэнэ ...дые, түрүү оншонуудые ... Шэнэ түрүү юумэндэ ...нээлгээтэй гээшэ.

... аргаар хониной нооһо ...лай һаяшагайл хөөрэл...а юмбибди даа. Теэд ...и зуура олохон хони...эй болоо бшуу. Энэ ар...дэ ажалай бүтээсэ ...эшэлнэ, голодоһон га...шалагдаһан нооһон та...гүй, хэрэгэдэнэгүй гээд ...сэхэ байха.

... аргын һайн талые ...эдэхэ байжа миин аль...уултай аал? Тэрэ саанаа ...эдбэриин управлениин ... мал ажалай диилэнхи

—●—

...р бүри— ...гаран хони

...й нютагта һаяын хэдэн ...тээ хонидой нооһо хай...ээд, эртэ үглөөнһөө на... ажалай амисхал заа...гүй. Хони хурьгадай ...мааралдалга, хайшануу...н бүри таһарнагүй. ...ээд лэ «Хулай, яагаа ...н гээшэб! Барилсал ...р асараадхи» гэхэ ...ну утэнүүд үргэлжэ ...шье талаһаа соносто...

...аагтын үйлэдбэриин «Эрдэм» колхозой 1-...ин дэргэдэ боложо ... Эндэ хониной нооһо ...й олонхинь тосхоной ...—8-дахи классуудай ... Тэдэнэр энэ шэнэ ...ые ехэ бэрхээр шу...сотойгоор хүдэлнэ. 7-...һурагшад Мария Дан...алан Цыбикдоржиев, ...лассай һурагша Баир ...улһээ дутуугүй, бү...эр хүдэлнэ.

...р хонидой нооһо хай... зэргээр яажа бай...хозой түрүүлэгшэ ну...дмаевич Шагдыровта

...ай 18500 хонитой. ...0 шахуу хонидой ноо...лаад байна. 72 цент...шаагданхай. Дүн хам...нтнер нооһо гүрэндөө ...түсэбтэйбди. Тэрэнээ ...дахал байхабди. Гол ...томнай гэхэдэ, хонидоо ...йшалжа дүүргэлгэ бо...оргдоһон хоёр агрегат ... һаадгүйгөөр хүдэлжэ ...й мянгаад хони хай... хэмээ алдаалгүй һаа, ...лга үнжагайрха зэргэ...й гарасашье яһала ...ье хонидһоо 4—5 ки...эр нооһон хайшалагда...хэр Шагдыров хөөрэнэ.

...яһала һайнаар харуу...нхээ шадалаар һайн ...ула, нооһонойнь шанар ... хоролтодо ороногүй. ... нооһо гүрэндөө ху...гынь 250 мянган тү...оруулха байһан ажахы ...дахи энэ харюусалга...дхэл һайнтайгаар үн... оролдоно.

С. Балдуев.

талань хонин ажал шуу. Хонин һүрэгһөөл угаа ехэ олзо доход оруулдаг байһаниинь элитэ.

Энээнһээ уламжалан, Анаагай совхозоорхин хониной нооһо хайшалагшадые шэнэ дүй дүршэлдэ һургаха гэжэ хүсэһэн байгаа. Тиигээд гурбан үдэрэй семинар зорюута үнгэргөө. Тэрээн тухай тобшохоноор эндэ хөөрэе.

...Совхозой 3-дахи фермэ. Шэнэ аргаар хониной нооһо хайшалхада таарамжатай зохидоор түхеэрэгдэһэн, бүхы хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан хайшалалгын талмай. Эндэ совхозой хайшалагшадһаа гадна, «Победа», «Коммунизм» колхозуудай түлөөлэгшэд, Хориһоо ерэһэн шефүүд сүгларанхай. «Нооһон совхозоймнай эгээл олзотой продукт» «Хонин бүхэндэ 50 грамм нооһо орхёо һаа, совхознай 21 центнер нооһоо гээхэ гү, али 8000 түхэриг мүнгэ хосороохо» гэһэн хурса үгэнүүд самбар дээрэ бэшээтэй. Оренбургын арга харуулһан плакат мүн эндэ няагаатай.

Совхозой хонишон-механизатор, хониной нооһо оренбургын аргаар хайшалалгын мастер-инструктор, республикын нёдондоной чемпион, хони хайшалагшадай Бүхэроссин конкурсдо хабаадаһан Галина Доржиева эндэ суглрагшадые шэнэ онол аргада һургахаар бэеэ зэһэнхэй. Юумэньшье хуу бэлэн болобо. Эхилхэ саг тулажа ерэлэй. Галина машинкаяа үшөө дахин шэнжэлэн үзэнэ, хайшануудыень шалгана, шүрэбыень шангадхана.

Үйлэдбэриин управлениин инспектор-эмхидхэлшэ нүхэр Борисов: «Табан хоног соо энэ арга хүн бүхэн шудалжа шадаха гү?» гээд Галинаһаа асууба.

— Табан үдэр арай ехэ бэд даа. Саг хүлеэжэ байхагүй. Хонидойнгоо нооһо үргэлжэдэнь хайшалжа эхилхээр болошоо ха юм. Энэ аргые шудалхаа оролдоһон хүн сагтаа һураадхина аабза,—гээд нүхэр Доржиева харюусана.

Мастер Доржиева хониной нооһо хайшалдаг талмай дээрэ гаража, хониной нооһо оренбургын аргаар хайшалха гурим, гол оншонууд тухай тэндэ суглрагшадта тодоор, ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Удаань нооһо хайшалдаг машинкын онцһон тухай, тэрэниие хайшан гээд гартаа барихаб гэхэ мэтын шухала асуудалнууд дээрэ тогтобо.

Тиигэһэнэй удаа хаамаг соо хаалтатай байһан хонидһоо нэгыень саб шүүрэн бариад, шала дээрэ асаржа, ууса дээрэнь һуулгажархина.

— Нэн түрүүлэн гэдэһэнэйнь нооһо хайшалха ёһотойбди. Хайшан гэжэ хайшалха ёһотой байһыень мүнөө наринаар харагты,—гээд, Доржиева машинкаяа гартаа барижа, гэдэһэнэйнь баруун хажуугаар дээрэһээ уруунь хоёр дахин хайшаяа ябуулжархина. Удаалуулан дээрэһээ доошонь, гэдэһыень хүндэлөөшэнь зүүн хажуу туласа хайшалжа ороно. Иигээд нэгэдэхи оншонь дүүрэнэ. Саашань удаа дараалан үшөө арбан янзын оншонуудые тайлбарилан хэлэжэ байгаад, хэжэ дүүргэнэ. «Дэгэлээ» тайлуулһан хонин ондоо хорёо руу оруулагдана.

Түрүүшын 3 килограмм нооһон тэндэ түхеэрэгдэһэн түмэр сеткэ дээрэ табигдажа, шорой буртагһаа сэбэрлэгдээд, шэгнэгдэһэнэй удаа кладовойдо тушаагдана. Асуудалнууд бүри замхабагүй. Тэрэньшье буруу бэшэ. Иимэ аргаар хониной нооһо хайшалалгые түрүүшынхеэ харагшад эндэ олон байгаа бшуу.

Забһарлалга... Энэ үедэ «Победа» колхозой зоотехник нүхэр Самбуевтай хөөрэлдэбэбди. Урдань иимэ арга хаража үзөөгүй аад, нүхэр Самбуев энээниие хэрэглэбэл ехэ һайн байна гэжэ мэдэрээ. Зүгөөр иимэ түрүү аргада һургахаяа энэ нүхэрнай 8-дахи классай һурагшадые ёһын тэдысэ асарһандаа ехэл гэмшэбэ хэбэртэй.

Совхозой 1-дэхи фермын ажахын тоосоото хонишодой бригадын бригадир Бато-Далай Гончиков шэнэ энэ аргые ехэл болгоомжотойгоор адаглажа, һайнаар шудалхые оролдобо. Харууһалжа байдаг 3300 хонидоо энэ аргада һураад байхадаа, өөһэдөө хуу хайшалжа шадаха байһанаа тэрэ мэдүүлбэ. Энэнь тон һайшаалтай хэрэг шуу.

Иимэ һуралсал гурбан үдэр үргэлжэлөө. Теэд энэ һуралсал эрэшүүлдэ хүндэшэг байба. Зарим нэгэн яһалаханшье хүлэрөөд абаа. Хориһоо ерэһэн шеф, хэлхеэ холбооной эмхи зургаанда алба хэдэг нэгэ хүн «юрэдөө, нэгэ хони хайшаланхаар, бүхэли үдэртөө модо ашаа һаа һураггүй хүнгэн байгаа» гээд сэхэ руунь хөөрэнэ.

— Нёдондо оренбургын аргаар хониной нооһо хайшалаад туршаа һэм. Нэгэ бага ондоошог, орёошог янзатай бэлэй. Харин мүнөө һураггүй бэлэн мүртэй байнал. Зүгөөр энээхэн 4-дэхи оншо дээрэ ядалданаб,—гээд, юрын хайшалалгаар республикын чемпион хоёр дахин болоһон, 5-дахи фермын хайшалагша Надежда Ивановна Спеткова зугаална. Тиигэбэшье энэ эхэнэр нэгэ хони 11 минута соо хайшалба. Елена Кравченко 12 минута соо хайшалдаг болоо.

2-дохи СМУ-гай хүдэлмэришэн Валерий Стасенко энэ арга ехэ шаламараар шудалжа, Галинын һургаал бусадта үгэхэдэнь туһалалсадаг болобо. Нэгэдэхи фермын зоотехник нүхэр Батомункуев баһал бэрхээр һуралсаба. Теэд мэргэжэлтэ хүн хайшаашье тэгшэ ябаха ёһотой ха юм даа. Өөрөө энэ түрүү юумые шудалһан хойноо, бусадые һургахадань али зэргэ амаршье, ашатай туһатайшье байха гээшэб.

Семинар дүүрэбэ.

— Зай, хэр байнаб? Шадажа ядаха юумэ үгы бэшэ аал? Таанад оншонуудеынь хуу ойлгожо абаба гээшэт. Саашадаа шадабаряа өөһэдөөл нарижуулхат. Оренбургын аргын үлүүсэ һайниинь, үрэ ехэтэйнь бултанда мэдээжэ болоо. Тиимэ һэн туладань, хаа хаанагүй нэбтэрүүлхэ гээшэ маанадһаал дулдыдаха байна,— гэжэ семинарай түгэсхэлдэ Галина Доржиева һургаһан нүхэдтөө хандаа бэлэй.

Үнэхөөрөөшье, анаагаархин зориһон хэрэгээ бодото дээрэнь бэелүүлхэл байха.

Д. Урбазаев,
«Шэнэ Үдэ» газетын хүдөө ажахын таһагые даагша.

Дархан солоёо алдаршуулан...

Хонин төөлэйтэ Борьёогой үргэн сэлюун тала. Эндэхи хүн сагаан хонин һүрэг шэмэтэй тэжээлтэй шэлэмэл ногоондо хүшэ абажа, хүбэн сагаан нооһоёо хөөрүүлэн зунгагтуулаа. Тиигэжэ эндэхи хонишод хонидойнгоо нооһо үргэлжэ дээрээ хайшалжа эхилһээр үнинэй.

Саттар Байсаловай алдар солонь республика соогоо суута гараһаар үни болоо. Тэрэ хадаа хониной нооһо хайшалалгаар урдань республикын чемпион ябаһан. Мүнөөшье хуушанайнгаа хурдабшалал алдаагүй, дархан солоёо алдаршуулһаар.

Нооһо хайшалалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн, нүхэр Байсалов эршэмтэйгээр ажаллана. Хайшалалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ электрын элшэ хүсэн дутамаг хүрэсэлдэжэ, хэды һаатабари болобошье, Саттар үдэр бүхэндэ 80 хони хиргана. Тэрэнэй бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ залуу хайшалагшадайшье шадабари бололсоно.

Энэ эрхим хайшашан Зэдынгээ управлениин хони хайшалагшадай мүрысөөнэй үүсхэлшэ. Тэрэ мүнөө оренбургын аргаар хони хайшалагшадай республикын конкурсдо хабаадалсахаар бэлдэжэ байна.

Ц. Батуев.

Сэлэнгын «Ула... хайшалалтые хаһа б... тэмсэжэ байна. Энд... бургын аргаар эмхи... шалагша Нима-Ханда ... нидые хайшан гэжэ з... шадта заажа байна.

Хониш...

— Хонишодой ажалда забһа... га байдаггүй,—гэжэ Ждановай... рэмжэтэ колхозой парткомой с... тарь Александр Яковлевич Кузне... хөөрэнэ.—Эдэ нүхэднай түхэр... жэл соо хүдэлдэг ха юм. Теэд ноо... хайшалалга эгээ харюусалгатай ха... һа гэжэ тоологдодог гээшэ. Тиимэһээ энэ хүдэлмэридэ эртэнһээ түхеэржэ эхилһэн байнабди. Хонидой нооһо хайшалалгада дүй дүршэлтэй зониие оложо, семинар үнгэргөөбди. Мүн ажалай түлбэри болон бусад асуудалнууд хэлсэгдээ.

....Ара Хэрээтэ нютагай баруун тээ хони хайшалалгын пункт холоһоо харагдадаг. Үндэр үтэ байра руу оробобди. Эндэ ажал хүдэлмэри түлэг дундаа.

Агрегадые даагша Тимофей Иванович Михаханов ажал тухайлад хөөрэхэ зуураа, хүдэлжэ байһан зоноо маниие танилсуулба.

— Энэл даа, манай замай залуур шан,—гээд, наһатайшаг эхэнэр гээшэ заана. Энэмнай Дашима Будариева гээшэ. Халаан соогоо 80—90 килограмм эрхим шанартай нооһо хайшалдаг.

Хаража ажаглахада Дашима Будариева, үнэхөөрөөшье, һайнаар хүдэлнэ. Мүн Любовь Перфильева, Екатерина Сафонова, Дулгансай Шедоева болон бусад муу бэшээр ...дэлмэрилнэ.

Санжа Цыденовагай хаж...

Ургасаяа буртаг үбһэнһөө...

Юу хүлеэнэб, хэндэ найданаб?

Оронго, Харганаа, Гильбэрэ нютагуудаар һаянай хура бороо орожо, газарай хүрьһэндэ амисхал оруулба. Хайшаашье харахада, захагүй үргэн тала тарялан үдэрһөө үдэргэ үнгэ шарайгаа хубилгана. Энэ жэлдэ ургаса абтахал байха гэжэ эндэхи зон хэлсэнэ.

Ургаса харууһалгын халуун хаһа оронхой. Орооһо тарянай болон шэмэтэ тэжээлэй баян ургаса абахаар шиидэһэн Гильбэрын «Коммунизм» колхоз байгша ондо хартаабха, кукуруза таридаг газараа нилээд үргэдхэбэшье, ургаса харууһалха хүдэлмэри муугаар эмхидхэнэ. Энээниие хэдэн жэшээ баримтаар харуулая.

БУЛТАДАА ИИГЭЖЭ АЖАЛЛАДАГ ҺАЙ...

Газар дээрэ һалаалжа ургаһан, ёһотойл тэгшэ квадрадуудай полиин нюрууе шэмэглэн байхыень харахадаа, одоол ургажа байгаа кукуруза байна гэжэ һанаандаа бодожо ябаа һэмди.

— Ажалша хүнэй гараар бүтэжэ байһан юумэ ондоохон лэ ааб даа... Энэтнай Дугар Пурбуевич Цырендоржиевай даадаг поли гээшэ,—гэжэ Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин инспектор-эмхидхэлшэ нүхэр Д. М. Мухинов маанадта ойлгуулба.

Удабашьегүй, тарилга борнойлжо байһан «Беларусь» тракторай жолоошон бидэнэй урда туласа ерээд тогтошобо. Энэмнай колхозой ажалша бэрхэ кукурузашан нүхэр Цырендоржиев байгаа.

— Хаража харууһалаагүйдэ кукуруза биража ургадаггүй юм. Хэдэн жэл удаагаар тарижа, эды тэдыхэн дүршэлтэй болоод, сагыень алдангүйгөөр ургасаяа харууһалхые оролдожо байнабди,—гэжэ Дугар Пурбуевич хөөрэнэ. Мүнөө түрүүшын 50 гектар кукурузые борнойлоод байнабди. Һаяын хоёр-гурбан үдэрэй турша соо бүхы тарилгаяа борнойлжо дүүргээд, зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ, минеральна үтэгжүүлгэ оруулхабди.

Хүтэлэй хаяае дабажа, колхозой бусадшье полинуудаар ябагдаба. Таригдаһан кукуруза хаа хаанагүй жэгдэржэ, хэлхылэн гаранхай, зүб квадрадууд зурына. Теэд полиин ехэнхи ургасань муугаар харууһалагдаһанһаа боложо, буртаг үбһэндэ дарагдашанхай. Тэндэ ажаллажа байһан хүн харагдабагүй. Хоёрдохи бригадын кукурузашан Николай Кокориной поли байгаа гээшэ алтай гэлсэһэндээ, гэртэнь ошоод:

— Энэ хэнэй поли гээшэб, кукурузаа борнойлхоёо яанабта?—гэжэ һонирхоходомнай, нүгөөдэ кукурузашан Николай Пурбуевай даадаг поли байшоо.

— Ажалай эмхидхэлэй муу дээрэһээ болоно гээшэ ха. Николай Пурбуев газараа саг соонь борнойлжо шадаагүй, буртаг үбһэндэнь даруулжа байна ха юм,—гэжэ нүхэр Кокорин тайлбарилба.

Зүгөөр Гильбэрэдэ кукурузашадай гурбан звено эмхидхэгдэһэн аад, хүдэлхэ хүнүүдынь мүнөө болотор үгтөөгүй, звено бүридэ, юрэдөөл, нэгэнэгэ хүн ажаллана нэрэтэй. Тиигээд хамһалсаха хүнэй үгыһөө боложо, тэдэнэр хайран сагаа дэмы барана, үни хада борнойлжо, буртаг үбһэнһөөнь һалгаад байха газараа, мүнөө һая элдүүрилжэ захалхаяа байна.

ИИГЭЖЭ ТАРИХАДА УРГАСА АБТАХА ААЛ?

Бүхыдөө энэ жэлдэ 100 гаран гектар хартаабха тарижа, га бүриһөөнь дунда зэргээр 100 центнер ургаса абахаар хараална. Теэд газар дээрэнь үбэлдөө шииг нойтон мүртэй тогтоогдоогүй, илангаяа наг шэбхын багаар гараһан дээрэһээ ургасынь гараса өөдэгүй байна.

Колхозой хартаабхашад даaһан участогуудаа оройдоо үһалаагүй байшоо. Харин мүнөө энэ шухала хэрэгтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ф. Е. Архинчеев, агроном нүхэр Е. Д. Баирбиликтуева гэгшэд анхарал багаар хандуулна. Зүгөөр эндэхи хатаһан газарые хэдышье дахин үһалха арга боломжо Гильбэрэдэ бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, һубаг ханаабаар дүүрэн үһан хии тала руу дэмы урдажал байгаа ха юм.

— Манай колхозой хартаабхашад тариһан ехэнхи ургасаяа борнойлоо,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Архинчеев хөөрэнэ.—Теэд бодото байдалыень хаража үзэхэдэ, зарим звенонууд даaһан участогуудаа зүглэ элдүүрилжэ эхилэнхэй. Тусхайлхада, Доржи Бальжинимаевай даадаг 26 га хартаабхын ехэнхиинь элдүүрилгэ саг соогоо хэгдээгүй, буртаг үбһэндэ дарагдажа байна.

Гэхэтэй хамта эндэ хартаабха тарихадаа агротехникын заабариие бүдүүлигээр эбдэжэ, Хүтэлэй хаяа гэжэ газарта эбдэрһэн сошнигтой машинаар хартаабха таряа. Энээн дээрэһээ боложо, үрэһэниинь газарта булагдангүй үлэшэһэн байна. Теэд, энэ алдуунь мүнөө болотор заһагдаагүй, үрэһэниинь газар дээрэ бирсайлдажа хэбтэһээр.

**
*

Харууһалгын хайран сагые миил үнгэргэжэ байхадань, хаанаһаа ургаса абтахаб?! Кукуруза, хартаабхын тарилга харууһалха тушаа «Коммунизм» колхозой хүтэлбэрилэгшэд, нэн түрүүндэ түрүүлэгшэ нүхэр Ф. Е. Архинчеев, парткомой секретарь нүхэр В. Л. Доржиев юу бодожо, хэндэ найдажа һууна гээшэб?

В. Жигжитов,
манай тусхай корр.

КУКУРУЗАША МЕХАНИЗАТОР

Хёлго голой баруун бэе. Ургасатай таряатай уужам Ноёхон. Энэ нютагай эрхим механизатор Радна Доржиевич Лумбунов кукурузашан болоод, хэдэн жэлдэ кукуруза ехээр тарижа, баян ургаса хуряаһан дүршэлтэй.

Мүнөө нүхэр Лумбунов 173 гектарта кукуруза тариба. Тарилгын хүдэлмэри богони болзорто хэгдэжэ, июниин 13-да дүүргэгдээ. Энэ кукурузашан тарилгын үедэ үрэһэ зөөхэһөө эхилээд хамаг хүдэлмэридэ бэенхэдэн ажаллаһанай ашаар иимэ амжалта туйлаа.

Нёдондо тэрэнэй звено кукурузын гектар бүриһөө 250—350 центнер эшэ намаа хуряаһан юм. Тэрэнэйнгээ түлөө Хүндэлэлэй грамотада, үнэтэ бэлэгтэ хүртөө һэн.

Мүнөө ургасаа харууһалан, кукуруза тариһан газараа борнойлжо байна.

С. Биликтуев.
Хяагтын управлени.

Ш[...] энэ газар элдүүрилнэ

Аха гээшэмнай хада уулатай, үндэр дээрэ газар юм... Тиимэһээ эндэ хожом дулаан болодог, июнь гараһан хойно ногоон бултайжа, шугы шэбэрэй бургааһан бага зэргэ набшаяа дэлгэжэ захалдаг шуу.

...ды тиимэ болобошье, үбһэ ногоон... зарим сагта дуталдадаг туладань малай тэжээлдэ зорюулан ногоо тарижа ургуулха гэжэ һүүлэй жэлнүүдтэ оролдодог болонхой.

Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз жэл ерэхэ бүри зелёнкынгоо тарилга-ургадхажа байдаг. Анха түрүүн 1961 ондо зелёнко тариһан юм. Тиихэдэ 48 гектар тарилгатай байһан, 1962 ондо тэрэнээ 98 гектарта хүргэһэн. Мүнөө жэлдэ 130 гектар газар һайнаар элдүүрилжэ, зёленко тариба. Тэрэнэй 32 гектарынь шэнэ газар. Тарялангай газар ургадхахада таарамжатай газарь бургааһа модонһоонь, шулуу буртаһаань сэбэрлэнэ.

Д. Лыгдено...
хүдөө бэшэгэ...
...нхэнэй үйлэдбэриин управ...

Түргэ...

Минии даадаг ажахы... бригада 4500 гаран хон... Мүнөө хонидойнгоо нооһо ехэл сүлөө забгүй байна... бүри арбаад хайшалагша... рада хүдэлнэ. Манда ха... ерэһэн нүхэд Цырендулма... докова, Мария Бурдуков... хамагһаа олон хони х... һэн хүдэлмэриинь ш... пенсионер хүгшэ... ва залуушуулда... үдэртөө 27—2...

Респуб... жэлэй о... бүри пр... жэлэйн... һоонь... дүүргэ... үдэрһ...
Жэ... ной з... жэлэйн... 19-дэ... ной... мян... 15... рө...

...гасаяа үргэн абаса... хуряаха, хуряалга... мүнгэ зөөри гарга... болохоор хороохо» ...йгаар Нустанайн об...лыкска үйлэдбэриин ... Сарыузенскэ совхо...ишэд болон мэргэ...лектив ороной бүхы ...андаа һэн. Энэ үүс...С-эй ЦК-да һайшааг... хүдөө ажахын бүхы ...шэдэй зүгһөө дэм...лэл гаргагшад шэнэ ...алгада түлэг бэлэд...йнхай. Зураг дээрэ: ... оньһожоруулагда... начальник комсомо... Кузин, комбайнер ...ин үргэн абасатай ...хэжэ байна.
...С-ай фотохронико.

ФУТБОЛ

Уул... | ТҮРҮҮШЫН ҮДЭР

России Федерациин табадахи зоныи футболистнууд ээлжээтэ — юһэдэхи уулзалгаяа уржадэр үнгэргөө. Манай Улаан-Үдын «Байкал» командада Красноярск городой «Локомотив» бүлгэмэйхид айлшалба. Эдэнэртэй уулзажа, ээлжээтэ наадаяа үнгэргэхэдөө манай футболистнууд хэдэн жэлдэ урагшагүйдэдэг байһан. Нёдондоной уулзалга 0:0 тоотойгоор дүүрээ бэлэй. Мүнөө дээрээ айлшадһаи долоон уулзалга хэжэ долоон очко-

то... ду... на... востөб... нууд... «Ава... кома... на. Тиих... калец»... дэһэн байж... стадион дээр... ямараар үнгэл... жа үзэе... Үдко... майн тэг... эхилһэн эд...

сернууд бултадаа залуушуул юм. Мүнөө танай республикын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөөндэ хабаадалсахаар Ганбат, Мишигдорж, Барс, Батхуу, Батмонх, Түбдэн-Сүрэн гэһэн зургаан боксер ерэнхэй. Зорилгомнай гэхэдэ, аха дүү арадайнгаа бэрхэ бэрхэ боксернуудай дүй дүршэл халан абахые хүсэхэ байнабди. Тиихэдэ хэдэн боксернууднай үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон танай республикын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ хабаадалсаһан байха,—гэжэ Монгол Арадай Республикын боксернуудай командын хүтэлбэрилэгшэд Пүрэвжав, Лубсандорж гэгшэд хөөрэнэ.

—Би түрүүшынхеэ СССР-эй спортын мастер Бадма Жигмитовтэй наадаһан байвостөб. Тиихэдэ очкогоороо танай мастерта диилдэжэ, хоёрдохи һуури эзэлээ һэм. Нүхэрни—Барс гурбадахи һуури эзэлээ бэлэй,— гэжэ залуу боксер Мишигдорж хөөрэнэ.

Алас Дурна зүгэй зоныи чемпион болоһон Хабаровскын хизаарһаа ерэһэн команда һураггүй шадамар бэрхэ боксернуудтай. Эдэнэрэй ехэнхидынь СССР-эй спортын мастер гэһэн нэрэ зэргэтэй.

РСФСР-эй габьяата тренер Антон Андреевич Атарханов манай корреспондентдэ иигэжэ харюусаа:

—Нэн түрүүн, манай республикын нэрэ солые хэд хамгаалхаб гэхэдэ, Иван Бажунов, студентнүүд Яков Цуй Ю-Сен, Владимир Ильин, хүдэлмэрилэгшэд Виктор Суслов, спортын мастер Александр Емельянов, инженернүүд Анатолий Гаврилов, Михаил Шантанов, Хоринии леспромхозой хүдэлмэрилэгшэн Василий Иванов, Закаменск городһоо ерэһэн хүдэлмэрилэгшэн Николай Гладышев, Хяагтаһаа—Геннадий Кравцов гэгшэд хамгаалха болоно.

Хоёрдохёоринь хэлэхэдэ, мүрысөөндөө тиимэшье үнии бэлэдхэжэ үрдеэгүйбди. Тиибэшье һаа, уридшалан хараалхада, дүрөө буляалгахагүй байцабди. Хүршэнэрнай боксын яһала һайн техникэтэй, хэдэн олон спортын мастернуудтай маанадтаа айлшалжа ерэнхэй.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр үдэшэ орой болотор шанга тулалдаан болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Монгол Арадай Республикын суглуулагдамал командын түлөөлэгшэд.

Зуу гаран хүн ха...

Кабанск тосхоной стадион дээрэ эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй хоорондо волейболоор, баскетболоор үнгэргэгдэһэн түгэс...

хоёрдох... гэдэ... Обл... һайн... лэй... дэлгэ...

госонуудһаа түрүүшын мэдээсэлнүүдые операторнууд бэшэбэ, кислород, уһан, эдеэ хоол үшөө хэды хоногой ниидэлгэдэ хүрэхөөр бии. Онгосонуудай бүхы түхеэрэлгэнүүдынь һайнаар хүдэлнэ.

Гэбэшье ниидэлгые ударидагшад пунктын шэнэ үдэр юрэ бусаар лэ эхилбэ ха. Ниидэлгэ ударидагшад картанууд болон схемэнүүд дээрэ толгойгоо тонгойлгоод байна. Космонавтикын главна теоретик, инженернүүд, радио холбооной мэргэжэлтэ... эндэ байлсана. Хамтын ниидэл... программа сүм дүүргэдээ, о... нуудай бусажа ерэхэдэнь бай... эрхэ байдал зохисотой байн... шиидхэбэри нэгэн дуугаар... Бууха тээшээ бэлэн байгты... захиралта космонавтнуудта жуулхада болоно.

Газар дээрэхи бүхы түхеэрэ... нүүд онгосонуудые угтан аба... гэс бэлэн болоһон тухайдаа м... «Восток-6» онгосодо захи... угтэнхэй. «Бууха заабарг... оор хүдэлхөөр бэлэмби» г... «Чайка» харюусаба.

Валентинын һудалай сохисын ... гэдэһые приборнууд харуулжа... на. Тэрэншье гайхалтай бэшэ. ... зар тээшэ хэһэн һүүлшын алхам... бууха гээшэмнай ниидэлгын нэгэ... гээл харюусалгатай шатань мүн бо... жоно гээд врачнууд тайлбарилдаг юм.

Энээнһээ хойшо хэды секундын үнгэрһэн хойно «Чайкын» түбине... 8-дахяа тойрожо ябаха үедэнь тор... мозой түхеэрэлгэ табигдаба гэһэн мэдээсэл онгосоһоо пунктдамна... ерэбэ. Үшөө хэдэхэн минутын үнгэ... рөөд байхада, онгосын бууха район... карта дэлгээһэн ута гэгшын стол... дүтэлхын аргагүй... Бууха газары... эли болонхой! Валентина Терешк... түрэл дайдадаа буугаал!

Дэлхэй дээрэхи түрүүшын космонавтын бууһан газарта...

...Р... РУГТО... эшэг... тэд... аев, ...ев...

...лай жасада зорюулна

...эһэн ушар совет эхэнэр... ые, тэрэ тоодо манай рес... ликын эмэгтэйшүүлые, бү... ажалшадые ажалай шэнэ ...жалтануудта зоригжуулба.

ЛВРЗ-гэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд эхэнэрнүүдэй конгрессэй угтамжада, совет баатар космонавтнуудай, Валентина Терешковагай хүндэлэлдэ социалис мүрысөөндэ оролсонхой. Бүхэдэлхэйн конгресс үнгэргэхэ жасада хубитаяа оруулхаар шиидэбэ.

Тиигэжэ уран һайханай самодеятельностьдэ хабаадагшаднай түлбэритэй хоёр концерт харуулжа, суглараһан мүнгыень конгрессэй жасада тушаагаа.

Локомотив-задалалгын цехэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд түсэбһөө гадуур ажаллаха тодорхой уялгануудые абаба. Г. Н. Зыковагай, В. К. Воробьевагай даадаг бригадынхидай эдэбхи үүсхэлые онсолон тэмдэглэмээр.

Энэ локомотиво-задалалгын цехэй эхэнэрнүүд эб найрамдалай жасада мүнөө 41 түхэриг оруулба.

Мүн ЛВРЗ-гэй хэды цехүүдтэ эб найрамдалай жасада зорюулагдаһан лотерейн наадан үнгэргэгдөө.

Заводоймнай эхэнэрнүүд Бүхэдэлхэйн конгрессэй жасада бүхыдөө 650 түхэриг оруулаад байнхай. Энэ һайшаалтай үүсхэлынь үргэлжэлһөөр.

В. Грязнова,
ЛВРЗ-гэй эхэнэрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ.

Түрэлхидэй үдэшэ

Хяагта городой соёл Культурын байшанда түрэлхид ба үхибүүд тухай хөөрэлдөөн амаралтын үдэшэ болобо. Энэ үдэшэ коммунизм байгуулагшадай сахиха моральна кодекс тухай һонирхолтой лекци уншагдаа. Һүүлээрнь Хяагтын 8 жэлэй һургуулиин багша Мария Ивановна Рещикова үхибүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхын тула түрэлхидынь үхибүүдтээ хүндэтэй байха ёһотой гэжэ хөөрэбэ. Түрэлхид Д. Дамбаев, Р. Мармышева гэгшэд үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табидаг, ямараар һуража байнаб, журам хэр сахинаб гэжэ хододо һонирхожо байдаг. Эдэнэй үхибүүд һайнаар һурадаг, журамыншье һайн.

Лекциин һүүлээр байшангай дэргэдэхи уран һайханай бүлгэмэйхидэй хүсөөр концерт харуулагдаа. Нүхэд Д. Даутов, М. Ласточкина, А. Иванова, В. Краль, И. Трескин гэгшэдэй наадахада, сугларагшад ехэтэ һонирхоо.

Д. Ч. Чойдоров.

Зондоо хүндэтэй почтальон

Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой 5-дахи отделениин 200 гаран үрхэтэ айлнуудтай Хүсөөтэ тосхон аймаг сооҳи томо тосхонуудай нэгэн юм. Эндэ олон отара, гүүртэнүүд байдаг. Нэгэ ...эй туршада ябажа тэдэнэй ...ь гараха бэрхэтэй.

...почтын ерэмсээр, тэрэ... уншагшадтань хурга хүргэдэг почтальон нүхэр ...овагай оролдолгые он...лэмээр.

Үни удаан хүдэлжэ ажалдаа дуршаһан энэ нүхэр зунай халуунда, үбэлэй хүйтэндэ почтоор ерэһэн мүнгэ, захидалнуудые дары эзэдтэнь асаржа үгэдэг юм. Илангаяа холын гүүртэ, отарануудта байдаг механизаторнууд болон ажалшадта шэнэ һонин журнал, газетэнүүдые саг соонь хүргэхэ гэжэ оролдодог, өөрөө хөөрэжэ үгэдэг.

Р. Цыренжапова.

Һооһо хайшалгаяа түргэдхэе!

Хө...

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин Калинина нэрэмжэтэ колхоз 5620 толгой эхэ, түлгэ хонитой. Тэрэ тоодо нэгэдэхи классай 1153, хоёрдохиин —370, гурбадахиин —1300, дүрбэдэхиин— 470, табадахи классай 720, эрээ мариян зүһэтэй 1627 хонидтой. Отарануудынь наһаараа, үнгэ зүһөөрөө илгагдангүй, нэгэ газарта холисолдуулагдан байлгада...

...Иимээр харууһалагдажа ...һан хонидой һооһон шанар... тайда тоологдон фабрика... тушаагдан абтана. Нарин һонинь нарибтар ба бү... һооһонтой холисолдоно... ...һооһо илгагшад тэрэнние ...ссаарнь хубааруулана гүй. ...иигэжэ нарин һооһонои үнэ ...нгэй 15 процентые хосороо... ...Хэрбээ 1-хи классай, мүн ...рээндэ дүтэрхы шанартай ...ооной килограммынь сэбэ... ...эрээ 100 процент байгаа һаа, ...жахыдаа 13 түхэригэй олзо ...уулха байгаа. Холимог һоо... ...тушаахадаа нарин һооһо... ...игоо килограмм бүриһөө ...хэриг 95 мүнгэ хорооно. ...дыхи классай 1133 толгой ...дай байһан энэ колхоз тэ... ...олгой бүриһөө 3,5 кило... ...хайшалаад бай... ...дээрээ 3000 ту...

ҮНЭН

...ур. ...иин 22.

АН-ҮДЭ—СОВЕТ БУРЯАДАЙ СОЁЛОЙ ГУЛАМТА

...энэрхы һайханаар һа...дэлэгдэдэг городой 98 ...чата нэрэ алдартай, ...ҮД... ...чанар орден болон ...ия Кэлугэр... ...тэнхэй. Тэдэнэй тахи химическэ ... ва, В. В. Округадаг заводой ху... вская, К. А. жэлэй эхинһээ хой... ва, Е. А. Рамгадуур 3 мянган тон... болон бусад гэ үгөө. Өөрын үнэ х... ...гэдэ ябана. ...най ашаар байгша он... ...ахын, бибсоо 800 мянган лей а... институ... ...ээ Улаан... бэлигэй ...хы Сиби... атан за... һурана. ...ье эр... гаанай дэмэй һагай комп... Эрдэм ...удай ...эл...

байгаа нютаг зонойнгоо ажал хэрэгые, жаргалта байдалые уран һайханай шэди аргаар магтаһан шэнэ шэнэ зохёолнуудые олоор бүтээнэд. Саарһан дээрэ тэмдэглэхэ өөрын үзэг бэшэггүй байһан буурай буряадуудай үрэ ашанарынь хэдэн арбаад мянган хэһэгээр гарадаг гурбан ондоо газетэ үдэр бүри уншана, уран һайханай «Байгал» журнал захина. Улаан-Үдэһөө үдэр бүриин радиодамжуулга соностоно, ниислэлэй болон ойро шадарай тосхонуудай 40 гаран мянган хүн телевидени харадаг болонхой. Республикымнай тогтоһонһоо хойшо үнгэрһэн 40 жэлэй туршада 21334 хэблэлэй хуудаһан хэмжүүртэй, 16 миллион 440 мянган хэһэг тиражтай 4395 элдэб номууд хэблэгдэн гараһан байна. Газетэ, журнал, номуудые барлан хэблэдэг Улаан-Үдымнай гүрэнэй ехэ типографи оньһон, орёо, мүнөөнэй полиграфическа түхеэрэлгэ, машина, техникээр түгэс юм.

Ажалшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ, амарха, сэнгэхэ газар ниислэл хотодомнай улам улам олошоржо, үргэдхэгдэжэ байнхай. Мүнөө 24 соёлой байшан, клубууд, 9 кинотеатрнууд, 2 миллионһоо үлүү номтой 130 элдэб библиотекэнүүд, 200 гаран улаан булан, 4 стадион, 4 сэсэрлиг болон бусад гэгээрэлэй нийтын зургаанууд хүн зоной аша туһада хүдэлнэ.

Урданай, мүнөөнэй байдалые, Байгалай үмэнын хизаарай баялигые эли тодоор баримталан харуулһан М. Н. Хангаловай нэрэмжэтэ музей хадаа энэ багтаа нилээд томохон хизаар оронoo шэнжэлэлгын, эрдэм соёлой түб гэжэ тоологдоно. Эндэ 50 мянган хэһэг элдэб янзын үзэсхэлэн юумэ бии.

Газетын богонихон тэмдэглэл соо Улаан-Үдэ ниислэлдэмнай гансал соёл гэгээрэлэй талаар хэгдэһэн гайхамшагта хубилалтануудые бүгэдыень хөөрэхэһөө гадна, тоолоод, дурдаадшье урдань орохо бэрхэтэй...

Хүгжэлтын тодорхой арюун зам дээрэ байгаа Буряадаймнай түб Улаан-Үдэ саашадаа улам ехэ, улам гоё, соёл гэгээрэлэй бадаралгын бүри томо гуламтань болохонь дамжаггүй.

Б. Егоров,
Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай горсоведэй соёлой таһагые даагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үдын урда бэеын шэнэ гудамжануудай нэгэндэ...

А. КУРТИГАН фото.

ХИТАДАЙ ҺОНИН

Пекинэй барилгашад ниислэл хотын һурагшад бэлэг барихаар бэлдэжэ һургуулиин 25 шэнэ байн... дые дүүргүүтэй байна. Т... гурбыень комисси абаа. Ар... торнууд һургуулиин үхиб... тон таарамжатай, һуралсах... зохисотой байхаар эдэ байшан... дые барюулһан байна. Шэнэ... гуулинууд соо Пекинэй х... мянган үхибүүд партада һуух... байна.

Фуцзянь провинциин 30 гар... уезд болон городууд шадар... районуудта дулаанай ороной у... амалнуудые туршаха станцинуу... лон пунктнууд байгуулагда... й. Эрдэмтэдэй, таряашада... олдосотойгоор ажаллаһана... һонтаар 80 гаран шэнэ ургамал радтагжаба. Кофейнэ модон, коко... Хэ пальма, ананасууд, кака... ...нэй дунда бии.

ПАРТИЙНА ДОКУМЕНТНҮҮДЫЕ АЖАЛШАД ШУДАЛНА

Болгариин коммунис партии... съездын шиидхэбэринүүдые. ...1-гэй ЦК-гай пленумүүдэй ма... ...алнууд болон бусад партийна ...ала документнүүдые Болга... ...и 3 миллионһоо үлүү зон мү... ...жэлдэ партийна һуралсалда, ...одэ һургуулинуудта шудалба.

Энэ жэлэй хугасаа соо политическэ һуралсалда элдэб асуудалаар 250 мянган лекци уншагдаа.

Лаосто амгалан байдал тогто...

Лаосой асуудал гуримшуулха талаар уласхоорондын зүблөөнэй түрүүлэгшэнэрэй бэшэгэй советскэ проектые Англиин талаһаа түрүүлэгшэдэ дамжуулан үгэхын тулада СССР-эй МИД Великобританиһаа Москвада байдаг элшэн сайд г-н Тревельяндэ июниин 13-да барюулаа.

Бэшэгэй советскэ проект соо иигэжэ мэдээсэгдэнэ. Коалиционно правительствын премьер-министрэй орлогшо, Нео Лао Хак Сат партиин ЦК-гай түрүүлэгшэ хан хүбүүн Суфанувонг түрүүлэгшэнэртэ хоёр бэшэг эльгээһэн байгаа. Эдэ бэшэгүүд дээрэһээ хаража үзэхэдэ, носавановска сэрэгүүдэй зүгһөө дайнай ябуулганүүдай дахяад хэгдэжэ ороһонһоо, тэрэшэлэн Женевэдэхи хэлсээнүүдые сахингүйгөөр эдэ сэрэгүүдые буу зэбсэгээр США-гай хангажа байһанһаа уламжалан, Лаостохи оршон байдал һүүлэй үедэ бүри шахардуу шанга болоо.

Дотоодын арсалдаата асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхын, орон доторхи байдал гуримшуулхын тулада дары түргэнөөр хэлсээ хэжэ эхилхыень коалиционно правительствада ородог гурбан политическэ хүсые түрүүлэгшэнэр уряална. США-гай правительство Лаосто сэрэгэй хэрэгсэл үгэхөө болижо, буу зэбсэг, һомо болон сэрэгэй бусад хэрэгсэлнүүдые тэндэһээ гаргажа абаашаха бэзэ гээд түрүүлэгшэнэр найдана.

Лаостохи шахардуу шанга байдал һулаpуулгада, энэ орондо амгалан байдал, национальна үгээ ойлгол-солгые һэргээлгэдэ туһалхын тулада өөрынгөө нүлөө болон нэрэ хүндые хэрэглэхыень уряалан Женевэдэхи хэлсээндэ хабаадаһан оронуудай правительствануудта түрүүлэгшэнэр хандана.

**

Америкын империалистнууд Кувшинануудай нуга шадарай нютагта бүри һаяхан буу зэбсэг, сэрэгэй һомо хэрэгсэлнүүдые эльгээгээ гэжэ хан хүбүүн Суфанувонгын түрүүлэгшэнэртэ майн 18-да эльгээһэн түрүүшынь бэшэг соо тэмдэглэгдэнэ. Патриотическа хүсэнүүдтэ доботолхоор, бута сохихоор бэлэн байхынь тулада зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бэхижүүлхэ, тооень олон болгохо хэрэгтэнь генерал Фуми Нос... нэр туһалаа.

Лаостохи оршон байд... хардуу болоо гэжэ май... дохи бэшэг эльгээхэд... Суфанувонг түрүүлэг... гаһан байгаа. Сэрэгэй... нууд, тэрэшэлэн һуу... дай турша соо нолит... гоор хэгдэһэн алалган... амгалан тайбан, бэеэ а... лые, национальна нэгэ... тельствые һулаpуулха... гээд тэрэ заана. Эдэ... даа Лаосой дотоодын... Америкын империалист... ралсалгын үрэ дүн боло... сэг, һомо хэрэгсэл ас... шалэн сэрэгэй хүдэл... Лаосто эльгээхээ боли... хын, доботолго хэхээ... тэрэшэлэн Нео Лао Хак... болон бээ абанги байг... нуудай хиналта доро б... гуудһаа өөһэдынгөө бүх... гаргахыень фумистнууд... тулада үрэ ехэтэй х... абахые хан хүбүүн Суф... на.

ХИЛЫН СААНАҺАА

„Революционно, коммунис замаар дабшан ябаһан бүхы хүнүүдые баясуулна“.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй хүдэлмэридэ гадаадын оронуудай хэблэл ехэ анхарал хандуулһаар.

ПРАГА. «Буржуазна үзэл бодолтой эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ» гэһэн һанал бодолые Пленумэй хүдэлмэри тухай бэшэхэдээ Чехословакиин хэблэл онсолон тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум гансахан Совет ороной дотоодын политическэ асуудалнуудта ехэ удха шанартай бэшэ. Харин СССР-эй хилые алхан гарана гээшэ. Һүүлэй үедэ манайда зүбшэн хэлсэгдэһэн олон асуудалнуудта Л. Ф. Ильичевой элидхэл соо харюу үгтэнэ, тиихэдэе НПСС-эй XX съездһээ хойшо ленинскэ хараа шугам бэелүүлгын асуудалнуудта, тэрэнэй саашанхи хүгжэлтэдэ эли тодо, сэхэ харюу үгтэһэн байна гээд «Праце» газетэ бэшэнэ.

Политическэ болон экономическа һалбаринуудай, тэрэшэлэн соёл сурталай хүдэлмэриин талаар ганса нэгэн хүндэ һүгэдэн шүтэлгые зайсуулга партиин хүтэлбэрилхы үүргые һулаpуулха гэһэн удхатай бэшэ гээд «Праце» газетэ үргэлжэлүүлэн бэшэнэ. Соёл сурталай һалбарида Коммунис парти өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые хэнтэйшье хубаалдахагүй. Марксистско-ленинскэ һургаалай ёһоор бүхы соёл сурталай ажабайдалые тэрэ саашадаашье тодорхойлхо. Энэ хадаа бүхы дайсадые гашуудуулна, революционно, коммунис замаар дабшан ябагшадые баясуулна.

СОФИ. «Марксизм-ленинизмын илалта түгэлдэр туг доро», «Суртал бодолой талаар эбсэхэ аргагүй» гэһэн гаршагтайгаар Пленумдэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүдые Болгариин газетэнүүд толилно.

БЕРЛИН. КПСС-эй ЦК-гай секретарь Л. Ф. Ильичевой элидхэл тушаа Пленумдэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүдэй удхые ГДР-эй хэблэл толилходоо, Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудай ехэ удха шанартай байһые онсолон тэмдэглэнэ.

Тус Пленумэй хүдэлмэриин хойноһоо бүхы дэлхэйн арад зон ехэ һонирхолтойгоор ажаглан харана. Советскэ Союзай Коммунис партиин соёл сурталай хүдэлмэриин саашанхи зорилгонуудые Пленум зүбшэн хэлсэхэ, хараалха юм.

ДЕЛИ. «Суртал бодолой талаар эбсэхэ аргагүй» гэһэн гаршагуудтайгаар КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй хүдэлмэри тухай мэдээсэлнүүд Индиин газетэнүүдтэ толилогдоно.

Л. Ф. Ильичевой элидхэлые тайлбарилхадаа, «Пэтриот» гэжэ газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Соёл сурталай талаар хүмүүжүүлгые шэ... ...гада гаргаха, суртал бодолой талаар эбсэхэ ябадалтай эсэшэ сусашагүй тэмсэл саашадань хэхэ шухала гэжэ элидхэл соо онсолон тэмдэглэгдэнэ».

АФИНА. Пленум тушаа материалнуудые толилходоо, «Авги» газетэ иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Тус Пленум ехэ дэбжэлтын болон һанал нэгэдэлгын оршон байдалда үнгэржэ байна.

Пленумэй шиидхэбэринүүд Советскэ Союзда, мүн бүхы дэлхэйдэ угаа ехэ удха шанартай байха гэжэ буржуазна газетэнүүд мэдэрнэ. Пленум хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнһаа хойшо болоһон эгээн лэ шухала ушарнуудай нэгэн мүн гээд «Атинаики» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

АМЕРИКЫН ЛЁТЧИ...

НЬЮ-ЙОРК, июниин ... Америкын мэдээжэ бол... лётчик Жаклин Кокран... ниидэлгые эрхимээр ду... дашарамдуулан Валент... вае үнэн зүрхэнһөө амар... рикын энэ эмэгтэй лёт... Нью-Йоркдохи таһагай... иимэ мэдүүлгэ хээ:

«Түрүүшын эхэнэр-ко... лоһон Валентина Тере... зүрхэнэй амаршалга ... Түрүүшын эхэнэр-косм... аргатай байһаарнь, тэр... түйлаһаарнь бүхы ор... бүмбэрсэг дэлхэйн бү... омогорхожо шадаха б...

Америкэ нэгэшье ... навтые бэлэдхээгүй ... жэ.

Астронавт болохые ... рикын 20 эхэнэр лётч... цинскэ талаар даб дээ... ганудые хэхэ ябадал... жэл үлүүтэй сагай ... өөрынгөө зөөрэр тул... Гэбэшье тэрэнэй һүүл... лохо тусхай туршалг... гүй, тусгаар бэлэдхэл... гүй һэн. Медицинскэ ту... һан эдэ эхэнэрнүүдэй... Америкын эхэнэрнүүд... рүүлжэ замбүүлинай ... эхэбди гэжэ һанаһан ... гэжэ би этигэнэб».

Эхэнүүдэй а... абараг...

Прагай прези... Рамешвари Н... эльгээһэн теле...

ДЕЛИ, июниин 20. ... гай эхэнэрнүүдэй хүд... элитэ ехэ ажал ябу... луулан алуулхаар ... хаалтада һууже бай... сүлөөлхые уряалһан ... Прагай президент Аре... Африкын оронуудтай ... гын Бүхэиндиин ассо... лэгшэ г-жа Рамешвари... гээ. Телеграмма соонь... дэнэ:

«Прагай эхэнэрнүү... нэй гурбан элитэ ехэ... шэд—Сафира Джамиль... ла Руми, Закие Шак... мүнөө түрмэдэ хаагда... дэндэ саазалуулан ал... тохёолдожо байһые б... дээ, гүнзэгы ехээр гаш... нойнгоо болон арада... бүхы наһаяа зорюулһа... патриодуудай амиень... дээдэ тушаалта танние... гүйнабди. Бага үхибү... байһан эдэ гурбан залу... лиг муухай политическ... хэһээлтэһээ хохидон хо... Энэрхы сэдьхэл гээша... табина.

Саазалан алаха шийд... люулагдаагүй һаа, Ира... дэ хэтын хэтэдэ худ... миллион хүнүүдэй һана... ралдаа абажа, эхэнэр... лөөнэй эдэ гурбан зо... хүтэлбэрилэгшэдые та... хэ байхат гэжэ бидэнэр...

Англиин тэмсэл

АНГЛИ

Манчестерскэ каналаар (Англи) суднануудай ябалга хоёр үдэрэй туршa соо бүрин зогсоогдоо. Ямар шалтагаанһаа иимэ ушар тохёолдооб гэхэдэ, баржануудые зүдхэдэг суднануудай морягууд забастовко хээ. Тэдэнэр ажалай эрхэ байдалай муу байһанда буруушаалга мэдүүлһэн байна.

НОРВЕГИ

Норвегиин автобусуудай механигууд, жолоошод болон кондукторнуудай забастовко эхилээ. Забастовкодо 5 мянга шахуу хүн хабаадана. Забастовко хэгшэд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ.

ИНДИ

Пенджаб штадай 3.000 бүд нэхэгшэд забастовко соносхожо, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха эрилтэ хэнэ. Забастовкоһоо уламжалан, Пенджабай бүд нэхэлгын бүхы фабрикануудай хүдэлмэри һаатаа. Бүд нэхэгшэдэй город болгшо Бхиваниин түбэй талмай дээрэ забастовко хэгшэдэй ехэ демонстраци болоо. Бүд нэхэлгын фабрикануудые тойруулан забастовко хэгшэд харуул табяа. Штадай профсоюзууд забастовко хэжэ байһан бүд нэхэгшэдые дэмжэнэ.

«Букингем энд карнатик милс» гэжэ англо-индийскэ компаниин бүд нэхэгшэд Мадраста июниин 11-һээ забастовко хэжэ эхилээ. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай бүд нэхэгшэдэй эрилтые хангахаһаа компаниин захиргаанай арсаһанай һүүлээр энэ забастовко соносхогдоһон байгаа.

СВАЗИЛЕНД

Свазилендэ ажалшадай бүгэдэ нийтын забастовко һара шахуу саг соо үргэлжэлжэ байна. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, колонизаторнуудай баадхаһан хуулинуудые хубилгаха тухай забастовко хэгшэд эрилтэ хэнэ. Забастовкын ехээр болоһонһоо айһан Англиин колонизаторнууд забастовкые дарахын тулада 800 шахуу солдат, офицернүүдые Свазилендэ нэмэжэ эльгээгээ. Свазилендын бүхы газар дээрэ нютаг зониие алаха хюдаха, айлгаха ябуулга эхилһэн байна. Засагаархид хүсэ хэрэглэһэн хэмжээнүүдые абажа, зарим асбестова руднигуудай, саахарай тростнигай плантацинуудай хүдэлмэрилэгшэдые ажалдань гаргажа шадаһан байна.

Англиин колониальна сэрэгүүдэй аба нэгжүүл хэхэ үедэ забастовкодо хабаадаһан 153 хүн арестовалагдаа.

Хашалта хэһээлтын хэгдэжэ байбашье, Свазилендын хэдэ хэдэн нютагуудта ажалшадай забастовко үргэлжэлһөөр.

(ТАСС).

Москва Вашинг... хоорондо сэхэ... байгуулагд...

ЖЕНЕВЭ, июниин ... Москва Вашингтон хо... телетайпна сэхэ холбо... хай хэлсээндэ СССР-э... гай түлөөлэгшэд мүнө... табяа.

Редактора... М. Н. ...

Манай адрес, телефоны

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Ул... Улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. —38-42, зам. редактора — 35-84, секретариат... отделов: сельскохозяйственного производства и ... жизни — 47-59, 35-14, промышленного производства ... ной жизни — 48-89, 33-61, корректорская — 35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеол... —24-74, советского строительства и быта — 34-93, ...ров и писем — 25-41, 38-30, информации — 32-74 и ... 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства куль... Бурятской АССР.

Н00457. Зак. ...